TÖB-DER

YURTSEVER ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERE KARŞI

FAŞİZAN SALDIRILAR YOĞUNLAŞTI

Özellikle 12 Mart'tan sonra devrimci ve yurtsever öğretmen ve öğrencilere karşı saldılarını yoğunlaştıran, öğretmenleri ihbar eden, emperyalizmin ve egemen güçlerin militanlığını yapan faşist taslakları son günlerde yeniden saldırılarını artırmışlardır. Meclislerde görüşülmesine başlanan «genel af yasası» nı engellemek, ortaklık hükümetini yıpratıp yıkılmasına yol açmak ve Türkiye'yi iç ve dış karanlık güçlerin özlemini çektikleri faşist bir müdahaleye olanak verecek bir ortama sokmak amaçlarına yönelik bu saldırıların, özellikle öğretmen okullarında ortaya çıkması da ayrıca üzerinde düşünülecek bir konudur. Son üç yıldır Millî Eğitim örgütünün kilit noktalarına, okul müdürlüklerine, yönetim kademelerine, eğitim şeflikllerine yerleştirilmiş bulunan faşist eğilimli kişiler, bazı öğencilerin ulusal duygularını ve gençlik heyecanlarını da sömürerek onları siyasî emellerine ale etmeye yeltenmektedirler. Yakalarına «bozkurt» rozeti ta kan, kendileri gibi düşünmiyen öğrencileri döven, bıçak lıyan, ilerici öğretmenlerin evlerini taşa tutan, toplantı larda olay çıkartan, belli bir siyasî partinin militanlığına özenen, komandoculuk eğitimi yapmaya yeltenen bu öğ rencilerin, bu yanlış etkilerden süratle kurtarılması, en acil eğitim konularından biri olsa gerek. Son günlerd derneğimize ulaşan faşizan olay ve saldırıları aşağıda öze olarak sunuyoruz.

ELÂZIĞ'DA

Elâzığ Atatürk Lisesi öğretmenlerinden Yakup Uçar 8.3.1974 günü okul yöneticilerinin tutum ve davranışla rından da cesaret alan ve kendilerine «komando» ad verilen bir gurup öğrenci tarafından tartaklanmış v üzerine mürekkep dökülmütür. Daha önce evi taşlanmı olan Uçar bir kaç kere de tehdit edilmiştir.

11.3.1974 günü Atatürk Lisesine kimliği bilinmiye bazı kişiler girmişlerdir. Bazı öğretmenlerin okul yönet cilerini uyarması üzerine bu kişilerden bir kaçı müdü yardımcısı tarafından çağırılmış ve kendileri ile göri şülmüştür. Müdür yardımcısının odasından çıkan bu k şiler, daha sonra lise öğrencilerine silahla saldırmışlardı Okul müdürü olay üzerine gerekli önlemleri almamı sadece durumu emniyete bildirmekle yetinmiştir. Müdü

(Devamı Sayfa 19 da

başyazı

Olaylara Doğru Teşhis Koyalım

Belli merkezlere bağlı, aşırı sağcı ve komando denilen öğrenci gruplarının üniversitelerde, okullarda, toplantılarda ve sokaklarda çıkardıkları olaylar birbirini izlemektedir. Yıllardanberi süregelen bu tahrikçi olayların gittikçe yoğunluk kazandığı gözlerden kaçmıyor. Yer yer yöneticilerin desteğinden de cüret alan bu sağcı gruplar okullarda, öğretmen okullarında ve üniversitelerde Atatürkçü, devrimci öğrencilere saldırmakta, onları dövüp yaralamaktadır. Amaçları, saldırdıkları öğrencileri tahrik ederek olaylar çıkarmak, yurdumuzun her zamandan çok huzura ve barışa ihtiyacı olduğu bu dönemde toplumumuzda tedirginlik yaratmaktır.

BU SAYIDA

	Sayfa
Genel Merkezden Şubelere	2
Bölge Toplantılarımız	4
Şubelerimizden Haberler	5
Haberler	8
Dünya Öğretmenlerinden Haberler ...	11
Japonya Öğretmenlerinin Mücadelesi : **Motofumi MAKIEDA**	13
Niçin ve Kime Af? : **H. Basri AYDIN**	15
Para	16
Yenilmeyenler : **Halit ÇELENK**	18
Dönüş : **Mehmet ARICAN**	24

genel merkezden şubelere

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILAN, GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN ÜYELERİMİZİN MAAŞLARI

657 Sayılı Devlet Memurları Yasasının 141. maddesi tutukluluk halini de içermek üzere görevden uzaklaştırılan devlet memurlarının bu süre içerisinde her türlü hak ve yükümlülüklerinin devam edeceği hükmünü koymuştur. Tutuklu bulunan ve sonradan serbest bırakılan devlet memurlarının bu madde gereğince hak talebedebilmeleri için haklarında mutlak surette görevden uzaklaştırma işleminin yapılması gerekmez. Sadece tutuklanmaları maddenin uygulanması için yeterlidir. Nitekim adı geçen maddenin gerekçesinde aynen şöyle denilmektedir. «..... memurun görevinden uzakta kaldığı süre ne kadar uzun olursa olsun bu haklar devam edecek, hatta yetkili mahkemelerce tutuklanmasına karar verilse bile tutuklu kaldıkları sürece yine hakarını kaybetmiyeceklerdir.» Maliye Bakanlığı yapılan başvurmalar sonucu çeşitli tarihlerde bu konu ile ilgili genelgeler yayınlanmış ve yukarıya aktarılan 141. maddenin gerekçesine uygun olarak, tutuklu memurların bu sürelere ait maaşlarının tam olarak ödeneceğini bildirmiştir.

657 Sayılı Yasanın 141. maddesini değiştiren ve bu maddeye açıklık getiren 2 sayılı Kanun hükmündeki kararnamenin 141. maddesinde ise şöyle denilmektedir. «Görevden uzaklaştırılan veya görevi ile ilgisi olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan devlet memurlarına bu süre içinde aylıklarının yarısı ödenir. Bu gibiler bu kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.» 30.12.1972 tarihinde yürürlüğe giren kararnamenin sözü geçen maddesinin ikinci fıkrası ise, 657 sayılı yasanın 143. maddesine atıfla, bu maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde kesilmiş olan aylıkların diğer yarısının memurlara ödeneceği hükmünü koymuştur. Kesilmiş olan aylıkların kalan yarısının ödenmesi için gerekli sayılan haller ise şunlardır.

a) Yapılan idarî kovuşturma sonucu memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezasının verilmiş olması,

b) Yürütülen cezai kovuşturma sonucu yargılamanın men'ine veya beraete hükmedilmiş olması,

c) Hükümden evvel kovuşturmanın genel bir af ile kaldırılmış olması,

ç) Göreve ve memurluğa ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezasının ertelenmiş olması.

Yukarıya aktarılan yasa hükümlerinden de anlaşılacağı gibi; 657 Sayılı Yasanın 141. maddesinin yürürlüğe girdiği 1.3.1971 tarihinden Kanun Kuvvetindeki Kararnamenin yürürlük tarihi olan 31.12.1972 tarihine kadar tutuklanan veya görevden uzaklaştırılan üyelerimizin maaşlarını tam olarak almaları gerekmektedir.

31.12.1972 tarihinden bu güne kadar geçen süre içerisinde tutuklananlar ise 2 sayılı kararnamenin 141. maddesine göre maaşlarının % 50 sini alacaklardır. Yukarıda sayılan hallerin gerçekleşmesi halinde ise üyelerimiz göreve başlatılmalarını ve alamadıkları diğer yarım maaşlarının kendilerine ödenmelerini isteyeceklerdir.

İstemler Millî Eğitim Bakanlığı veya ilgili valiliklere bir dilekçe ile iletilecektir. İstemin reddi halinde; red işleminin ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 90 günlük süre içerisinde Danıştay'da tam yargı davası açabilme olanağı vardır. Şayet istem 3 ay içerisinde cevaplanmaz ise üç ayın bitiminden itibaren 90 gün içerisinde de bir dava açılabilir.

Durumları yukarıda açıklanan şartlara uygun bulunan üyelerimizin →

Yardımlaşma-Dayanışma

SOSYAL YARDIMLARIMIZ

Yönetim Kurulumuz, Sosyal Yardım Yönetmeliğimize göre evleri yanan TÖB—DER Gelibolu Şubemiz üyelerinden Mümin Uçar ve Karabük Şubemiz üyelerinden Ahmet Aslan'a biner lira doğal afet ardımı yapmaya karar vermiştir.

ÖLÜM YARDIMLARIMIZ

Yönetim Kurulumuz, geçenlerde ölen TÖB—DER, Eskişehir Şubemiz üyelerinden Mehmet Balcı ve Kepsüt Şubemiz üyelerinden Saraç Köyü Öğretmeni Sadri Küçük'ün ailelerine Sosyal Yardım Yönetmeliğimize göre binbeşyüzer lira ölüm yardımı yapmaya karar vermiştir.

HUKUK YARDIMLARIMIZ

Yönetim Kurulumuz 1 Ocak 1974 tarihinden bu yana aşağıda şubeleri ve adları yazılı üyelerimize çeşitli mahkemelerde görülen davaları için hukuk yardımı kararı vermiştir.

1. TÖB—DER Ankara Şubesi üyesi Ertan Sarıhan.

2. TÖB—DER Ankara Şubesi üyesi Nurettin Yıldıran.

3. TÖB—DER Mersin Şubesi üyesi Ramazan Kardeş.

4. TÖB—DER Yavuzeli Şubesi üyesi Mehmet Mol.

5. TÖB—DER Yavuzeli Şubesi üyesi Dürdane Kalyoncu.

6. TÖB—DER Yavuzeli Şubesi üyesi Emine Demirtaş.

7. TÖB—DER Pertek Şubesi üyesi Mehmet Biter.

8. TÖB—DER Kayseri Şubesi üyesi Ş. Şelale İren.

9. TÖB—DER Dörtyol Şubesi üyesi Necmettin Yıldız.

10. TÖB—DER Manisa Şubesi üyesi Remzi Kısa.

11. TÖB—DER Ankara Şubesi üyesi Mahiye Morgül (Pekmezci)

12. TÖB—DER Kırıkkale Şubesi üyesi Mehmet Gümüş.

13. TÖB—DER Malatya Şubesi üyesi İbrahim Aktaş.

14. TÖB—DER Artvin Şubesi üyesi Midayet Altun.

15. TÖB—DER Artvin Şubesi üyesi Hüseyin Duvarcı.

16. TÖB—DER Artvin Şubesi üyesi İbrahim Esen.

17. TÖB—DER Görele Şubesi üyesi Fikret Ak.

18. TÖB—TER Görele Şubesi üyesi Seyit Yılmaz.

19. TÖB—DER Erzincan Şubesi üyesi Nezihe Özgür.

20. TÖB—DER Aşkale Şubesi üyesi Bekir Çelebioğlu.

21. TÖB—DER Aşkale Şubesi üyesi Hasan Aydın.

22. TÖB—DER Aşkale Şubesi üyesi Necdet Ciro.

23. TÖB—DER Burdur Şubesi üyesi Mehmet Ergün.

24. TÖB—DER Burdur Şubesi üyesi Mehmet Erkul.

25. TÖB—DER Burdur Şubesi üyesi Yahya Kıvanç.

26. TÖB—DER Burdur Şubesi üyesi Osman Uluçay.

27. TÖB—DER Burdur Şubesi üyesi Halil Güngör.

28. TÖB—DER Erzurum Şubesi üyesi Hikmet Topuz.

29. TÖB—DER Ankara Şubesi üyesi Şaban Sezen.

30. TÖB—DER Ankara Şubesi üyesi Mehmet Bahçeci.

31. TÖB—DER Tavas Şubesi üyesi Hüseyin Gülbahçe.

32. TÖB—DER Malatya Şubesi üyesi Hasan Tonak.

33. TÖB—DER Urfa Şubesi üyesi Şahin Eren.

34. TÖB—DER Malatya Şubesi üyesi Ali Hançerlioğlu.

35. TÖB—DER Görele Şubesi üyesi Ali Yılmaz.

36. TÖB—DER Kartal Şubesi üyesi Alaattin Harbili.

37. TÖB—DER Burdur Şubesi üyesi Halil Genç.

38. TÖB—DER Ankara Şubesi üyesi Mahiye Morgül (Pekmezci.)

Genel Merkeze başvurmaları halinde davaları açılacaktır. Bu başvurmada aşağıdaki bilgi ve belgelerin mutlak surette gönderilmesi gerekir.

1 — Hukuk yardımı yapılabilmesi için gerekli belgeler (Bu belgelerin neler olduğu haber bültenimizin çeşitli sayılarında açıklanmıştır.)

2 — Tutuklu kalınan süreler ve bu sürelerdeki aylık brüt maaş tutarı

3 — İdarî makamlara başvurma sonucu alınan ret işlemi ve bu işlemin tebliğ tarihi

4 — Başvurma sonucu 3 ay içerisinde cevap alamıyanların, başvurma dilekçesinin örneği (Bu durumda verilen dilekçenin tarih ve numarası belirtilecektir.)

Bölge Toplantılarımız Sürüyor

Bölge toplantılarımız, geçtiğimiz günlerde de sürdürülmüştür. Bölge toplantılarımız, TÖB — DER'in devrimci niteliğine uygun biçimde tam bir örgüt disiplini içinde sürdürülmektedir. Toplantıların, kalabalık öğretmen ve halk topluluklarınca ilgi ile izlenmesi, söz alan konuşmacıların seviyeli ve gerçeklere yönelik konuşmaları, olgun davranışları kıvanç vericidir.

Genel merkez, yöntemini saptamak, çalışmalarına ön vermek bakımından seminerlerden büyük ölçüde yararlanmaktadır.

Toplantılarda söz alıp konuşma yapan üyelerimizin değerli görüş ve önerilerini kapsayan konuşmalarını hemen bültenimizde olanaksızlık nedeniyle değerlendiremiyoruz, bu yüzden üzgünüz. Arkadaşlarımız konuşmalarını önceden hazırlıyarak yazılı metinler halinde sunarlarsa, bültenimizde yayınlayabileceğiz.

10 Mart — 24 Mart günleri arasındaki toplantılarımız:

1 — Gaziantep Bölge Toplantısı: 10 Mart günü yapılmıştır. Gaziantep, Kahraman Maraş il ve ilçe şubelerimiz, Samandağ şubemiz ve Hatay bölge temsilcimiz Nurşit Aydın katılmışlardır. Genel merkezden Genel Sekreter Şaban Sezen ve Tevfik Yılmaz katılmışlardır. Toplantıda Şube Başkanı Ali Çevik «Eğitimde amaç, ilke ve yöntem» konulu bir metin, Bölge temsilcimiz Necati Eroğlu da «Eğitim Sorunları» konulu bir metin sunmuşlardır. Ankara şubemiz üyesi Tevfik Yılmaz, uzun konuşmasında Örgütlenme konusu üzerinde durmuştur. Son olarak söz alan Genel Sekreter Şaban Sezen, örgütlenmenin gereği, öğretmenin toplumdaki yeri ve görevi, öğretmen - çevre ilişkileri üzerinde durmuştur.

2 — Köyceğiz Bölge Toplantısı : 17 Mart günü yapılmıştır. Genel merkezden Ankara şubemiz üyeleri Ali Kaymak ve Mehmet Kopan katılmışlardır. Toplantı Köyceğiz şubemizin titiz çalışmaları ile yürütülmüştür. Ali Kaymak, yaptığı konuşmasında özlük sorunları, TÖB — DER'in ilkeleri, eğitim görüşü üzerinde durmuştur. Mehmet Kopan da örgüt çalışmalarımız hakkında bilgi verdiş, soruları yanıtlamıştır.

3 — Aydın Bölge Toplantısı : 17 Mart günü yapılmıştır. Genel merkezden Genel Sekreter Şaban Sezen ve Ankara şubemiz üyesi Binali Seferoğlu katılmışlardır. Kalabalık bir topluluğun izlediği toplantt genel merkez için yararlı olmuştur. Söz alan konuşmacılar, genel merkezin örgüt içi eğitim çalışmalarına hız vermesini istemişlerdir. Toplantıda konuşan bölge temsilcimiz A. Fuat Özkan, bölgedeki örgüt çalışmalarını anlatarak kıvanç verici olduğunu belirtti. Binali Seferoğlu, öğretmenin toplumdaki yeri ve görevini belirten bir konuşma yapmıştır. Şaban Sezen de eleştirileri yanıtlamış ve TÖB — DER'in niteliği, çalımaları üzerinde durmuştur.

4 — İzmir Bölge Toplantısı : 24 Mart günü yapılmıştır. Genel merkezden Genel Başkan Ali Bozkurt, Genel Sekreter Yardımcısı Burhan Biber, Ankara şubemiz üyesi Avni Aytan ve Binali Seferoğlu katılmışlardır. Toplantıyı İzmir Şubemiz başkanı Ahmet Özkaya açmıştır. Özkaya, konuşmasında, yurdumuzun çözüm bekliyen pek çok eğitim sorunları olduğunu bu nedenle de öğretmene büyük görevler düştüğünü belirtmiştir. Bölge temsilcimiz Saadettin Öztürk yaptığı konuşmasında örgüt çalışmalarının büyük hız kazandığını, eğitim ve özlük sorunlarımızın çözümüne daha büyük önem verilmesini istemiştir. İzmir ve çevre şubelerimizden katılan üyelerimizin titiz çalışmaları sonucu önemli konularda görüş ve önerileri dikkati çekmiştir. Son olarak söz alan genel başkan, içinde bulunduğumuz ortam ve koşulların üzerinde durmuş, öğretmenin görevini, örgütsel çalışmalarımızı anlatmıştır.

5 — Nevşehir Bölge Toplantısı : 24 Mart günü yapıldı. Genel merkezden Ankara şubemiz başkanı Mustafa Düzgün ve Ali Kurnaz, Yozgat, Kayseri, Kırşehir bölge temsilcimiz İlhan Alkan katıldılar. İyi düzenlenmiş ve kalabalık bir topluluğun izlediği toplantı olgun bir şekilde sona ermiştir. Söz alan üyeler, TÖB — DER üyelerine yapılan yerel baskıları anlatmışlar, genel merkezin özlük sorunları konusunda somut girişimlerde bulunmasını istemişlerdir. İlhan Alkan söz alarak örgütlenme çalışmalarını, çalışma yöntemini anlatmıştır. Mustafa Düzgün öğretmen halk ilişkileri üzerinde durmuştur. Ali Kurnaz, eleştirileri yanıtlamış çalışmalarımızın sendikal haklara kavuşmak doğrultusunda sürdürüleceğini belirtmiştir.

ŞUBELERİMİZİN YAYIN ORGANLARI HAKKINDA

Zaman zaman şubelerimizden Genel Merkezimize gelen yazılarla, şubelerimizin bülten yayınlayıp yayınlayamayacakları ve bülten yayınlamanın yasal koşulları sorulmaktadır.

Hukuksal yönden şubelerimizin bildiri yayınlamaları mümkündür. Basın Yasasının 3, 4, 5, 7, 8, 9 ve 12 nci maddeleri bülten yayının yasal koşullarını düzenlemiştir. Bu hükümlere uyularak bülten yayınlanabilir.

Ancak yayınlanacak bültende yer alacak yazıların hukuk yönünden sakıncalı olup olmadığı, suç niteliği taşıyıp taşımadığı, yasalara, örgüt disiplin ve politikasına ve tüzük hükümlerine uygun düşüp düşmediği, incelenmesi ve üzerinde titizlikle durulması gereken bir konudur. Kaldı ki sözü geçen yayınlarda suç teşkil edecek bir yazının doğuracağı sorumluluk, şube boyutlarını da aşarak genel merkeze kadar ulaşabilecektir.

Öte yandan şubelerimiz tarafından gönderilecek yazıların Genel Merkezimiz Haber Bülteninde yayınlanması da mümkündür.

Bu nedenlerle şubelerimizin şimdilik bülten yayınlamaları Genel Merkezimizce uygun görülmemektedir.

TÖB — DER

ŞUBELERİMİZDEN HABERLER

BANDIRMA ŞUBEMİZİN ÖRNEK ÇALIŞMALARI

Örnek Şubelerimizden biri olan TÖB—DER Bandırma Şubemiz 90 üyeli bir kitap kulübü kurmuştur. Üyeleri adına TÖB—DER Haber Bültenimize de 45 abone yapan şubemiz, her hafta bir kitap üzerinde eleştiri toplantısı yapmaktadır.

Üye sayısını artırmak için de sürekli çaba harcayan şubemiz, 17 Nisan'ı en iyi bir biçimde kutlamak için zengin bir proğram düzenlemiştir.

TRABZON ŞUBEMİZİN GENEL KURUL TOPLANTISI

TÖB—DER Trabzon Şubemizin olağan genel kurul toplantısı 16.3.1974 günü Trabzon Belediye Evlendirme Salonunda yapıldı. Yedi şube temsilcimizin ve dörtyüzden fazla dinleyicinin ilgi ile izlediği şube kongresi tam bir dayanışma havası içinde yapıldı. Kongrenin yapıldığı salonun duvarlarına şu dövizler asılmıştı : **«Demokratik mücadelemizde ilk hedef : GREVLİ SENDİKA hakkıdır!», «Ekonomik mücadelemizde ilk hedef : 3 yılda bir terfi, eğitim ödeneği, adil ücret», «Halkın sorunlarıyla ilgilenen öğretmen gerçek YURTSEVERDİR!»**

Kongrede söz alan üyeler çeşitli mesleki ve özlük sorunlarını dile getirdiler ve bunları çözümü için örgütlenmenin güçlendirilmesini istediler. Yapılan seçimler sonunda Burhan Bilici, Muhteşem Barçak, Musa Çelik, Adalet Barut, Orhan Kartal yönetim kuruluna, Ömer Dinçel denetçiliğe, Yılmaz Topaloğlu ile Gültekin Gazioğlu Genel Kurul delegeliğine seçildiler.

■

TARSUS ŞUBEMİZDE SÖYLEŞİ TOPLANTISI

TÖB—DER Tarsus Şubemiz 2.3.1974 günü «örgütlenmeyi geliştirme» konulu bir söyleşi toplantısı düzenledi. Toplantıya büyük bir öğretmen kitlesi katıldı ve yapılan konuşmaları ilgi ile izledi.

Gündemde bulunan dokuz maddelik eğitim ve öğretmen sorunları üzerinde yapılan konuşmalar sonunda saptanan ve genel merkeze yansıtılan konular şöyle :

1. Öğretmenler sendikal haklarını almak için mücadele etmelidir.

2. İlkokul öğretmenlerinin dört yılda bir terfi etmeleri ve dördüncü dereceye kadar çıkabilmeleri tam bir haksızlıktır. TÖB—DER bu haksızlığın mutlaka giderilmesi için çaba harcamalıdır.

3. Öğretmenlerin sağlık sorunları ele alınmalı ve özellikle ilaç bedelleri zamanında ilgililere ödenmelidir.

4. İlkokul Öğretmenleri Sağlık Sosyal Yardım Sandığı mutlaka ıslah edilmeli, kademe ve derece ilerlemelerinden çift ödenti kesilmesi önlenmelidir. Ayrıca bu sandığın yönetimindeki haksızlıklara bir son verilmeli, sandık meyak ya da öyak kurumu gerçekleştirildiği zaman tasfiye edilmelidir.

5. Özellikle orta dereceli okul öğretmenlerinin askerlik sorunu ele alınmalı ve bu öğretmenlerin 31 yaşına kadar bekletilme önlenmelidir.

■

AKSARAY ŞUBEMİZ MUTEMETLİK SORUNUNU ÇÖZÜMLEDİ

TÖB—DER Aksaray Şubemiz üyelerinden 61'i Mart ayından önce mutemetlerini azletmişler ve TÖB—DER üyesi olan Mahmut Zengin'i muteme olarak atamışlardır. Fakat Aksaray İlköğretim Müdürü arkadaşlarımızın atadığı mutemedi kabul etmemeye kalkışmıştır. TÖB—DER'e karşı olumsuz tutumlarıyla tanınan ve geçen yıl üyelerimizden Zeki Çar hakkında «muhbirlik» yapan ilköğretim Müdürünü bu yasaya aykırı ve haksız tutumu yüzünden 61 üyemiz Mart ayının onuna kadar maaşlarını alamamışlardır. Olayın Genel Merkezimize iletilmesi üzerine Yönetim Kurulu üyelerimizden Burhan Biber ile Avukatımız İlhan Dişçi Aksaray'a gittiler ve Kaymakam ile İlköğretim Müdürüyle görüştüler. İlköğretim müdürü, arkadaşlarımızın yasaya göre suç işlediğini söylemelerine rağmen «tükürdüğüm tükrüğü yalamam» diyerek üyelerimizin atadığı mutemedi kabul etmemeye kalkışmışsa da sonunda durum Milli Eğitim Bakanlığına da iletilmiş ve Nisan 1974 ayından itibaren üyelerimizin yeni mutemetlerinden maaşlarını almaları sağlanmıştır.

■

TÖB—DER KIRŞEHİR ŞUBEMİZ ÇALIŞMA KOLLARI KURDU

Örnek Şubelerimizden biri olan TÖB—DER Kırşehir Şubemiz, örgütlenmeyi daha da güçlendirmek amacı ile Örgütlenme ve İlişkiler, Kitaplık, Kültür ve Lokal Kolların kurmuş ve bu kollara üyelerinden temsilciler seçmiştir. TÖB—DER Haber Bültenimize abone sayısını 30'den 73'e çıkartan şubemiz, üyeleri için indirimli kitap sağlamak için de çalışmalara başlamıştır. Meslektaşlarımızın örgütlenmesi ve eğitilmesi için çeşitli etkinlikler içinde bulunan şubemiz ayrıca 31.3.1974 günü şube bir toplantı düzenlemiştir.

■

BAYINDIR ŞUBEMİZ DE TÖS MALLARINI ALDI

Bir çok TÖB—DER Şubelerimiz gibi TÖB—DER Bayındır Şubemiz de kayyımda bulunan TÖS Bayındır şubesine ait mallarını Sulh Hukuk Mahkemesine başvurarak almıştır.

TÖB-DER

TÜRKİYE ÖĞRETMENLERİNİN DEMOKRATİK MÜCADELE ÖRGÜTÜ TÖB-DER'in 15 günlük yayın organıdır.

yıllık abonesi 20 tl.

gazi mustafa kemal bulv.14/1 ankara

16 MART'I KUTLADIK

Öğretmen okullarının 126. yıldönümünü geçtiğimiz 16 Mart günü çeşitli şubelerimizde yapılan toplantılarla kutladık. TÖB — DER Ankara Şubemiz de Ankara Atatürk Lisesi Salonu'nda bir tören düzenledi. Törende ilk konuşmayı Ankara Şubemiz başkanı Mustafa Düzgün yaptı. Düzgün özetle şunları söyledi:

«Öğretmen okullarının bugünkü durumu içaçıcı değildir. Köy Enstitülerinden korkanlar öğretmen okullarının çağdaş eğitim anlayışına uygun bir eğitim vermelerine de engel olmuşlardır. Özellikle 12 Mart sonrası dönemde bu okullar çağdışı, tutucu ve faşizan bir uygulamanın üsleri haline getirilmek istenmiştir. Ve bu, egemen sınıflarca önemli ölçüde de başarılmıştır. Şimdi işbaşında bulunan halka yönelik iktidarın bu durumu dikkate alacağını umuyoruz.»

Daha sonra sırasıyla TÖB — DER Genel Başkanı Ali Bozkurt: Türkiye'de Öğretmen Sorunları, M. Rauf İnan: Öğretmen Okullarının İlk Açılışları, Öğretmenin Toplumdaki Etkisi ve Sorumlulukları ve Selman Erdem: Yakın Geçmişimizde ve Günümüzde Öğretmen Yetiştirme konularında konuşmuşlardır.

TÖB — DER Malatya Şubemiz de öğretmen okullarının kuruluş yıldönümü dolayısı ile bir açık oturum düzenledi. Açık oturumda İlköğretmen Okulu Meslek Dersleri Öğretmen Hasan Şahin Eğitimin Amacı ve Topluma Etkisi, Gazi İlkokulu Öğretmeni Halit Ertaş Ülkemizde Eğitimin Gelişimi ve Bugünkü Durumu, Fırat İlkokulu Öğretmeni N. Nedim Şahhüseyinoğlu da Çağdaş Eğitim ve Öğretmenin Sorumluluğu konularında durmuştur.

KUTLAMA TELLERİNDEN BAZILARI...

Öğretmen Okullarının 126. kuruluş yıldönümü dolayısiyle çağrınıza teşekkür ederim. Ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmesi açısından olduğu kadar, toplumun ve demokratik rejimin esenliği bakımından da büyük önem taşıyan eğitimde Türk öğretmeninin payı ve katkısı büyüktür.

Öğretmen okullarının 126. kuruluş yıldönümü dolayısiyle sizi, değerli öğretmenlerimizi ve genç öğretmen adaylarını kutlarım. Türk toplumuna yapacağınız hizmetlerde sürekli başarılar dilerim, saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

*
* *

Öğretmen okullarının kuruluşunun 126, yıldnümünü gönülden kutlar, saygılarımı sunarım.

Orhan Eyüboğlu
Devlet Bakanı

*
* *

Öğretmen okullarının kuruluşunun 126. yıldönümü nedeniyle göndermiş bulunduğunuz nazik davetinizi aldım. Teşekkür ederim.

Yoğun çalışmalarım nedeniyle aranızda bulunamıyacağım için üzgünüm. Toplantının başarılı ve hayırlı olması temennisiyle saygılarımı sunarım.

Şevket Kazan
Adalet Bakanı

*
* *

Toplantınıza Eskişehir seyahatim sebebiyle katılamıyacağım için üzgünüm. Değerli davetinize teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileğiyle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Mustafa Üstündağ
Millî Eğitim Bakanı

*
* *

Öğretmen okullarının kuruluşu-

nun 126. yıldönümünde Atatürk Lisesi Konferans Salonu'nda düzenlemiş olduğunuz toplantıya Hasanoğlan Atatürk İlköğretmen Okulu'nda aynı amaçla tertiplenen törende bulunmayı daha evvel kararlaştırdığımdan katılamıyorum.

Öğretmen sorunlarının en iyi bir şekilde dile getirileceğine fazlasiyle inandığım bu toplantıda bulunamamanın üzüntüsü içinde bulunduğumu ifade ederken, değerli Türk Öğretmenini saygı ile selamlar en iyi dileklerimi sunarım.

Musa Eroğlu
Ankara Millî Eğitim Müdürü

VE ÇEKİLMESİ ÖNLENMİŞ BİR TEL...

Baskı ve zulme boyun eğmemiş halkımızın demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde kararlılıkla yer almış bütün öğretmen arkadaşlarımıza, öğretmen okullarının kuruluş günü olan 16 Mart'ta selamımızı iletir, halka hizmet yolunda daha da güçleneceğimiz inancıyla başarılar dileriz.

3 No.lu Askeri Cezaevinde Tutuklu
Sabahat Aslan
Şenal Sölpüker
Seyhan Erdoğdu
Hülya Zağyapan

İstanbul Şubemizin II. Seminer Çalışmaları

Konu :
Öğretmenin Anayasal Örgütlenme Hakkı ve Dernekler Yasasının getirdiği Kısıtlamalar.

Konuşmacı :
Av. Halit ÇELENK (TÖB - DER Hukuk Bürosu Md.)
23 Mart 1974 Saat : 14.00

Konu :
Türkiye'nin Dış Politikası

Konuşmacı :
ALİ SİRMEN (Yazar)
2 Nisan 1974 Saat : 20.00

Konu :
Sabahattin Ali'nin Türk Edebiyatındaki Yeri

Konuşmacı :
Asım BEZİRCİ (Eleştirmen)
9 Nisan 1974 Saat : 20.00

AÇIK OTURUM

Konu :
Köy Enstitüleri, Getirdikleri ve Ülkemizin Bugünkü Koşulları İçindeki Durumu

Katılanlar :
Prf. Dr. Cavit Orhan TÜTENGİL
Oya BAYDAR (Yazar)
Şerif TEKBEN (Emekli Öğretmen)
Halis BİÇER (Öğretim Üyesi)
Mehmet BAŞARAN (Öğretmen — Yazar)
17 Nisan 1974 Saat : 20.00

AÇIK OTURUM

Konu :
Mustafa Kemal ve Ulusal Egemenlik

Katılanlar :
Hasan İzzettin DİNAMO (Yazar)
Prf. Dr. Edip ÇELİK
Doç. Dr. Murat SARICA
Dr. Uğur MUMCU
Dr. Muzaffer SENCER
23 Nisan 1974 Saat : 14.00

TÖB — DER
İstanbul Şubesi

Not : Ek seminer programları ayrıca gönderilecektir. Program uygulanacaktır.

Vezirçeşme Sok. No. 3 teki salonumuzda
Aksaray - İstanbul

Tel. : 23 57 79 - 21 56 33

haberler

MARAŞ'TA ALTI ÜYEMİZ BERAET ETTİ

Geçen yıl yapılan kıyımlar sonunda görevden uzaklaştırılan, görevine son verilen ve bir kısmı da çeşitli yerlere sürgün edilen TÖB—DER Kahramanmaraş Şubemiz üyelerinden Mustafa Aktaş, Hasan Yaman, İhsan Kutlu, Aydın Çöl ve Naci Budakoğlu yapılan yargılamaları sonunda 20.3.1974 günü beraet etmişlerdir. Üyelerimiz hakkında İl İdare Kurulu lüzumu muhakeme kararı vermişti.

★

NEVŞEHİR'DE BİR ÖĞRETMEN DÖVÜLDÜ

TÖB—DER Nevşehir Şubemizden bildirildiğine göre üyelerimizden Acıgöl İlkokulu Öğretmeni Abdullah Tekin, 9.3.1974 günü okul müdürünün de kışkırtması sonucunda ders yaptığı sırada okulun hademesi tarafından başına odunla vurularak dövülmüş ve yaralanmıştır. 28 yıllık öğretmen olan Tekin'in sınıfta öğrencilerinin gözleri önünde dövülmesi, çevrede büyük üzüntü ve tepkiye yolaçmıştır.

Okul müdürünün daha önce de okul hademesi aracı ile öğretmenlere karşı bir takım tahriklere giriştiği söylenmektedir.

★

ŞERİF KARACADAĞ TAHLİYE EDİLDİ

TİİKP Davasında tutuklu olarak yargılanmakta olan üyelerimizden Şerif Karacadağ, 14.3.1974 günü yapılan yargılaması sonunda Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi tarafından tahliye edilmiştir.

Karacadağ, 8.2.1972 tarihinden beri tutuklu bulunmaktaydı. Üyemiz Diyarbakır Süleyman Nazif İlkokulu öğretmendir.

★

AF İÇİN İMZA KAMPANYASI AÇILDI

Ankara'da çeşitli fakülte ve yüksek okullarda okuyan 6450 genç, 20.3.1974 günü ortaklaşa imzaladıkları bir dilekçe ile Cumhurbaşkanına başvurarak tüm siyasi suçların af kapsamına alınmasını istemişlerdir.

★

TÜRKSEVER BERAET ETTİ

TÖB—DER Kastamonu Şubemiz üyelerinden Vahit Türksever yargılanmakta olduğu Kastamonu Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan duruşması sonunda 11.3.1974 günü beraet etmiştir. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu öğretmeni olan Türksever, yapılan bir ihbar sonucu mahkemeye verilmiş ve TCK'nun 141 ve 142. maddelerine göre cezalandırılması istenmişti.

★

Çeşitli Sinema sorunlarını görüşmek ve çıkarılması öngörülen Sinema Kanunu'na ilişkin görüşleri saptamak amacıyla Türk Sinematek Derneği tarafından 3-5 Nisan 1974 tarihlerinde İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda **«Türkiyede Sinema Alanının Düzenlenmesi»** konulu bir simpozyum düzenlenmiştir. Bu toplantıya TÖB—DER de çağırılmıştır. TÖB—DER temsilcisi 5 Nisan 1974 günü **«Sinema ile Eğitim—Sinemanın eğitim aracı olarak düzenlenmesi—»** konusunda bir bildiri sunacaktır.

★

DOKUZ ÜYEMİZ HAKKINDA

TÖB—DER Sungurlu Şubemiz üyelerinden Fatma Şahin, Ş. Hüseyin Şahin, Erhan Ekici, Kadir Temurtekin, Metin Uz, Hikmet Güven, Dursun Beğik, Alibey Karapınar ve Ekrem Özütemiz başta Sungurlu AP İlçe Başkanı olmak üzere bir gurup AP'li tarafından :

1. Anarşistleri övmek,

2. Para toplamak,

3. TÖS parasını anarşistlere göndermek,

4. Fakir Baykurt'un kitaplarını öğrencilere salık vermek iddialarıyla ihbar edilmişlerdir. Üyelerimiz hakkında yapılan soruşturma üzerine İlçe ve İl İdare Kurullarının kararlarıyla menfi muhakeme kararı verilmiştir.

SAVCI TÖB—DER'İN KAPATILMASINI İSTEDİ

Ankara Basın Savcılığı TÖB—DER'in kapatılmasını ve Genel Başkanı Ali Bozkurt'un da Dernekler Yasasına muhalefetten cezalandırılmasını istedi. Genel Başkanımız hakkında Ankara Toplu Basın Mahkemesinde açılan davanın ilk duruşması, 10.4.1974 günü yapılacak.

Bilindiği gibi hükümetin kurulması sırasında Cumhurbaşkanı sayın Fahri Korutürk, tüm kuruluşlara ve vatandaşlara bir çağrıda bulunarak hükümet buhranının çözülmesiyle ilgili görüşlerini bildirmelerini istemişti. Bunun üzerine Bozkurt da bir mektupla sayın Cumhurbaşkanına görüşlerini bildirmişti.

Fakat Ankara Basın Savcılığı bu mektubun bildiri olduğunu iddia ederek Bozkurt ile mektubu yayınlayan Yenihalkçı Gazetesi sorumlu yazıişleri müdürü hakkında soruşturma açmıştı.

İŞ GÜÇLÜĞÜ ZAMLARI HATALI VERİLİYOR

Çeşitli şubelerimizden ve birçok meslektaşımızdan aldığımız yazılarda da belirtildiğine göre, 8.1.1973 tarihinden geçerli olmak üzere «mahrumiyet bölgeleri» nde görev yapan öğretmenlere verilen «İş Güçlüğü Zamları» nın kimlere ve hangi bölge ve köylerde çalışan öğretmenlere verileceği konusunda keyfi ve gelişigüzel bir tutum izlenmiş ve bu durum öğretmenler arasında huzursuzluğa ve tepkilere yolaçmıştır.

Gölbaşı Şubemizden aldığımız yazıda şöyle denilmektedir : «Örneğin : İl ya da ilçe merkezine çok uzak olan ve ulaşımı zor yaşama ve çalışma koşulları çok kötü olan köylerde çalışan öğretmenlere iş güçlüğü zammı verilmemekte, buna karşılık ilçe merkezine dört beş kilometre uzaklıktaki köylerde çalışan öğretmenlere verilmektedir.»

DEVLET PERSONEL DAİRESİ TOPLANTISINDAKİ HAKSIZ TUTUM

11.3.1974 günü çok acele kaydı ile Devlet Pesonel Dairesi Genel Sekreterliğinden Devlet Bakanı İsmail Hakkı Birler'in imzasıyla bir yazı aldık. Yazıda özetle 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının ve bu yasaya ekler ve değişiklikler getiren hükümlerin uygulanmasında, ilgili kurumların karşılaştıkları sorunları saptamak amacıyla ve ilgililerin bu konudaki görüşlerinden yararlanmak amacıyla 15.3.1974 günü saat 10.00 da Devlet İstatistik Enstitüsü Salonunda yapılacak bir toplantıya çağırılıyorduk. Toplantı devlet bakanının rahatsızlığı yüzünden 22.3.1974 gününe ertelendi. Toplantının başladığı saatte toplantı yerine giden iki temsilcimiz «listede adlarının olmadığı» gerekçesiyle toplantıya alınmak istenmedi. Arkadaşlarımızın ısrarları üzerine adları listeye yazıldı ve toplantıya katılabildiler. Fakat toplantı başladıktan sonra bütün isteklerine rağmen kendilerine öğretmenlerin sorunları ile olarak görüşlerini ortaya koymaları için söz hakkı verilmedi.

Bunun üzerine temsilci arkadaşlarımız toplantıyı terkettiler. Genel bakanımız sayın Başbakan Ecevit'e şu telgrafı çekti :

«Personel yasasındaki noksanlıkları ve aksaklıkları gidermek amacıyla Devlet Personel Dairesince düzenlenen toplantıya derneğimiz resmen çağırıldığı halde, dün gönderdiğimiz iki temsilcimiz «listede adınız yok» diye toplantıya alınmak istenmemişler ve daha sonra da kendilerine söz hakkı verilmemiştir.

Üzülerek belirteyim ki bütün çaba ve ısrarlarıma rağmen, durumu çevrenizi aşarak ne şahsen ve ne de telefonla size iletme olanağı bulamadım.

Geçmiş iktidarlarca hep aldatılan ve personel yasasından en fazla zarar gören öğretmen arkadaşlarımın artık aldatılmaya tahammülleri kalmadığını bildirir, olaya ivedi olarak müdahale etmenizi dilerim.

Saygılarımla. 23.3.1974»

Devlet Personel Dairesinin yöneticilerinin temsilcilerimize haksız olarak söz hakkı vermemeleri üzerine genel başkanımıza basın mensuplarının yönelttiği sorulara şu yanıtı verdi :

Kamu personelinin sorunlarının tartışılacağı bir toplantıda, öğretmenlerin büyük bir kesimini temsil eden örgütümüze söz hakkı verilmemesinin nedenlerini bilemiyoruz. Bu davranışı açıklamak için öne sürülecek nedenler ne olursa olsun bunların haklı bir gerekçe sayılamıyacağını belirtmek isteriz. Böyle bir toplantıda yalnız kamu kurumlarının yüksek yönetici kadrolarında görevli kişilerin dinlenmesi sorunlara çözüm getirmiyecektir. Türkiye'de kamu personelini sadece kendilerine komut verilen emir kulu olarak gören anlayışa, her zaman olduğu gibi bundan sonra da karşı olacağız. Öğretmenlerimizin nasihate ihtiyacı yoktur. Artık öğretmenlerimiz gerek eğitim politikasının saptanmasında gerekse özlük haklarına ilişkin kararların oluşturulmasında, yönetime etkin biçimde katılmak istiyorlar. Bu haklı isteğe karşı çıkmak, başkalarınca nasıl adlandırılırsa adlandırılsın antidemokratik olmaktan kurtulamıyacaktır. Öğretmenlerimize karşı saygı ölçülerini de aşan bu davranıştan ötürü ilgilileri kamuoyu önünde kınıyorum.

BU HAKSIZLIK ÖNLENMELİDİR

Geçtiğimiz dönemde «boykota katıldıkları» gerekçesiyle bir çok öğretmene haksızlıklar yapılmıştı. Bu haksızlıklardan biri de ilkokul öğretmeni arkadaşlarımızın eğitim enstitüsü sınavlarına alınmaması ya da eğitim enstitüsünün sınavlarını kazandıkları halde bu okullara kayıtlarının yapılmaması idi. Bu yüzden birçok meslektaşımız mağdur edilmişti. Şimdi şube ve üyelerimizden bu konuda mektuplar almaktayız. Meslektaşlarımızın isteği şudur : İlkokul öğretmenleri de eğitim enstitüsü sınavlarına girebilsinler, sınavı kazananlar kayıtlarını yaptırabilsinler, buna geçmişte olduğu gibi «boykota katılma» gerekçesiyle engel olunmasın...

■

ÖRGÜTE TEŞEKKÜR

Sungurlu Lisesi Fizik Öğretmeni iken, 1.6.1963 tarihinde görevden uzaklaştırılmıştım. Kayseri Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki davam beraetle sonuçlandı. 1.3.1974 günü göreve başladım.

Şimdiye kadar benim için ve tüm üyelerimiz için harcadığınız çabalardan dolayı örgütümüze saygılarımı sunarım. Bundan sonraki tüm çabalarınızda başarılar hepimizin olsun.

Hayrettin Sönmez
Sungurlu Lisesi Fizik Öğretmeni

DANIŞTAY 18 İŞLEMİ DAHA İPTAL ETTİ

Askerliklerini «er öğretmen» olarak yapmaları gerekirken askerliklerine «er» olarak kara alınan üyelerimizden onseki hakkında daha Danıştay iptal kararı vermiştir. Bu üyelerimizin adları şöyledir :

Sami Aydın, Behzat Aydemir, Cevdet Büyükdöğerlioğlu, İbrahim Doğan, Sabri Doğanay, Mehmet Ertan Tapan, İzzet Eken, Ahmet Kadir Atlıoğlu, Mümtaz Pulur, Ömer, Musa Şaman Kâmuran Kocaleş, Bekir Bağcı, Celâl Kaya, Veysel Sargın, Rahmi Bayrak, Yusuf Yılmaz, Hüseyin Manav, Durmuş Ali Dikmen. (18)

DANIŞTAY ÜYELERİMİZLE İLGİLİ YEDİ İŞLEMİ İPTAL ETTİ

TÖB—DER Hukuk Büromuz tarafından aşağıda adları yazılı üyelerimiz ile ilgili olarak danıştaya açtığımız davalar sonuçlanmış ve arkadaşlarımız hakkındaki idarenin haksız işlemleri iptal edilmiştir.

Dursun Akçam : **TÖS eski ikinci başkanı ve TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Dursun Akçam, geçen yıl yürürlükte olmayan yasa hükmüne göre «bakanlık emri»ne alınmıştı. Danıştay Beşinci Dairesi Akçam hakkındaki bu haksız işlemi iptal etmiştir. Akçam halen açıkta olup TÖS Davasından dolayı da mahkûm olmuştu.**

Mahiye Morgül Pekmezci : **Danıştay Beşinci Dairesi TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi ve Nevşehir Lisesi Müzik Öğretmeni Mahiye Morgül Pekmezci hakkındaki bakanlık emrine alma işlemini iptal etmiştir. Bilindiği gibi Morgül II. TÖS Davası adlı davadan dolayı beş yıl altı ay yirmi gün hapse mahkûm edilmiş ve hakkındaki bu hüküm kesinleşmiştir.**

Özdemir Şarman : **Orhaneli Çatalhöyük Köyü Öğretmeni. Üyemiz Özdemir Şarman hakkındaki bakanlığın müstafi sayma işlemini Danıştay Beşinci Dairesi iptal etmiştir.**

Şenal Sölpüker, Ahmet Kara, Adnan Tayfur, Ercan Coşkun : **Bu dört üyemiz Üniversitelere giriş sınavlarını kazanmış olup eğitim enstitüsü mezunu olduklarını ve lise mezunu bulunmadıkları için Üniversite Rektörlüklerince üniversiteye kayıtları yapılmıştı. Üyelerimiz hakkındaki bu işlemi danıştaya götüren avukatlarımız Danıştay Sekizinci Dairesinden iptal kararı almışlarrır.**

DANIŞTAY ÜYELERİMİZLE İLGİLİ OLARAK ALTI İŞLEMİ DURDURDU

Danıştay aşağıda adları verilen üyelerimizle ilgili yasaya aykırı işlemler hakkında yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Ahmet Orhan : **Danıştay Beşinci Dairesi 1973 yılında stajyerliği kaldırılmıyarak görevine son verilen Midyat Şubemiz üyelerinden ve Midyat Lisesi Edebiyat Öğretmeni Ahmet Orhan hakkında işlemi durdurmuştur. Bilindiği gibi Ahmet Orhan'ın görevine son verilmesi üzerine geçen yıl Midyat halkı imza toplayarak bu haksız işleme karşı çıkmışlardı.**

Hasan Yaman : **Hasan Yaman'ın da geçen yıl stajyerliği kaldırılmıyarak görevine son verilmişti. Danıştay Beşinci Dairesi Yaman hakkındaki bu işlemi de yasaya aykırı bularak dava sonuna kadar yürütmeyi durdurmuştur.**

Necati Çınar : **TÖS Davası sanıklarından ve Ankara Şubemiz üyelerinden olan Çınar hakkındaki görevden uzaklaştırılma işlemini Danıştay Beşinci Dairesi durdurmuştur. Çınar bir yıla yakın bir süredir açıkta bulunmaktadır.**

Aydın Çöl : **TÖB—DER Kahraman Maraş Şubemiz üyelerinden olan Çöl, geçen yıl Maraş'ta meydana gelen olaylar üzerine görevden uzaklaştırılmıştı. Avukatlarımız tarafından Danıştaya götürülen bu işlem hakkında Danıştay Beşinci Dairesi yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.**

Murat Gökten : **TÖB—DER Mersin Şubemiz üyelerinden olan Murat Gökten, hakkında Sıkıyönetim Mahkemesinde dava açıldığı gerekçesiyle görevden uzaklaştırılmıştı. Danıştay Beşinci Dairesi bu işlemi de dava sonuna kadar durdurdu.**

Erdal Altan : **Halen TÖB—DER İstanbul Şubemiz başkanı olan Altan, üniversite giriş sınavlarını kazandığı halde eğitim enstitüsü mezunu olduğu gerekçesiyle üniversiteye kabul edilmemişti. Danıştay Sekizinci Dairesi Altan hakkındaki İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünün bu kararını durdurdu.**

BU HAKSIZLIK GİDERİLMELİDİR

Bizler, Türkiye'de sayısı ikibine yaklaşan ortaöğretimde görev yapan yeterlik belgeli öğretmenleriz. Çoğumuz yokluk, aile sorumlulukları ve yükümlülükleri yüzünden eğitim enstitülerine devam edemedik. Yapılan bir sınavla ortaöğretimde çalışabileceğimiz saptandı. Yıllardan beri de ortaöğretimde çalışıyoruz.

Personel Yasasının 1327 sayılı yasa ile değişik 36. maddesinde aynen şöyle deniliyor : «Orta ve yüksek dereceli öğretim kurumlarında öğretim görevi yapmak niteliğini taşıyanlar...» Bu deyimle bizler kastediliyoruz. Fakat gelin görün ki bizler hukuken ve fiilen ortaöğretim öğretmeni olduğumuz halde :

1. Ortaöğretim öğretmenleri gibi 10. dereceden göreve başlatılmıyoruz.
2. Üç yılda bir terfi ettirilmiyoruz.
3. 4. Dereceye kadar çıkabiliyoruz.

Bu apaçık bir haksızlık, bir adaletsizlik. Eğer biz orta öğretimde görev yapma niteliklerine sahip değilsek_ ki sahip olduğumuz sınavla ve başarılı çalışmalarımız ile sabittir_ seveseve ilkokul öğretmenliğine geri dönebiliriz. Hem ortaöğretimde çalışıp, hem ilkokul öğretmeni olarak kabul edilmek istemiyoruz, üvey evlat işlemi görmek istemiyoruz, bu haksızlığın da öbür bir çok haksızlıklar gibi giderilmesini istiyoruz. Tüm öğretmenlere meslekte ilerleme yolları açık olmalı, fiili ve hukuki engeller kaldırılmalıdır. Öte yandan mutlaka eşit ise eşit ücret verilmelidir.

Sayın bakanın 11.3.1974 günlü «yüksek okul çıkışlılarla yeterlikliler arasında fark gözetilmemelidir» şeklindeki demecine uygun olarak bu sorunumuz ele alınıp çözümlenmelidir.

DÜNYA EĞİTİM ve ÖĞRETMEN HABERLERİ

UNESCO : AVRUPA EĞİTİM BAKANLARI

İkinci Avrupa Millî Eğitim Bakanları Konferansı 26 Kasım ile 4 Aralık 1973 tarihleri arasında Bükreş'te toplanmış ve «Üniversite eğitiminin geleceği» ve Eski Dünya ülkeleri arasında bu alanda yapılacak işbirliğinin geliştirilmesi sorunlarını ele almıştır. Konferans UNESCO'nun himayesinde düzenlenmiştir.

UNESCO Genel Müdürü, M. René Maheu, tartışma konusu olarak beş önemli nokta önermişti: bilgi ve belge değişimi, Üniversite eğitimi sorunları üzerinde araştırma, diplomalar arasında bir muadelet sistemi kurulabilmesini amaçlayan çeşitli disiplinlerin kıyaslanması, araştırma ve gelişmekte olan ülkelere yardım.

İlk dört nokta üzerinde anlaşmalara varılmıştır. 1972 yılında Bükreş'te açılmış olan «Üniversite Eğitimi Avrupa Merkezi», Üniversite eğitimi alanında gerek bilgi ve belge değişimini gerekse araştırmaları geliştirecektir. Diplomaların muadeleti konusunda da, Millî Eğitim Bakanları ikili anlaşmalar imzalamayı kabul etmişler ve aynı zamanda UNESCO'yu, Üniversite öğreniminin «muadeleti» ve Üniversite ünvanlarının karşılıklı olarak geçerli sayılması konusunda bir Avrupa Konvansiyonunun imzalanmasını mümkün kılacak araçları araştırmaya çağırmıştır. Konferans Üniversitelere «ortak temel araştırma alanlarında aralarında mevcut işbirliğini geliştirmeyi, özellikle verileri değerlendirmek, model sistemler meydana getirmek, moleküler ve çevre korunması bilimleri üzerinde çalışmak gibi konulara önem vermeyi» tavsiye etmiştir. Fakat öte yandan, gelişmekte olan ülkeler sorunu üzerinde sadece bir prensip anlaşmasına varılmış, bir ortak bildiri yayınlanmış, ancak pratik gerçekleştirme yöntemleri üzerinde durulmamıştır.

Yapılan konuşmaların bir çoğu Üniversite eğitiminin başlangıcında uygulanan ayırıma değinmiştir. Bir çok Avrupa ülkelerinin seçme sınavları yöntemini şimdiden tam veya kısmî olarak uygulamakta olmalarına karşın, Konferansa katılanlar bunun geçici bir ekonomik zorunluluktan ileri geldiği ve aslında tüm yetenekli ve nitelikli adayların Üniversite eğitiminden yararlanmaları hakkının yadsınamayacağı konusunda mutabık kalmışlardır. Konferans ayrıca, eğer mutlaka bir seçim yapılacaksa ya da ayırım gözetilecekse), bunun hayata atılmış olan yetişkinlerin de sürekli bir öğrenimden yararlanmalarını kolaylaştıracak önlemlerle birlikte düşünülmesi gerekeceğini belirtmiştir. Sürekli eğitim bu yolla eğitimi demokratlaştırmanın ve emek piyasasını düzenlemenin bir aracı haline gelecektir.

UNESCO Genel Müdürü, son olarak, çok taraflı bir Avrupa işbirliğini sağlamak üzere bir Büro kurulmasını önermiş, ancak Konferans yeni masraflara yol açacak olan bu öneriyi kabul etmemiştir. Konferans ayrıca, bu alanda yetkili Avrupalı delegelerden oluşacak ve belirli sürelerle toplanacak bir komisyon kurulması yolundaki öneriyi de reddetmiştir. Bu son öneri sosyalist ülkeler tarafından daha uygun karşılandığı halde, Doğu Avrupa ülkelerinin güvenlikten anladıklarından kuşku duyan Batı ülkeleri öneriye karşı çıkmışlardır. Bu yüzden son metinde, sadece üye Devletlere bazı tavsiyelerde bulunulmakla yetinilmiştir. Buna göre, çeşitli Avrupa başkentlerinde, rotasyon yöntemi ile, ve UNESCO'nun himayesinde, «üye Devletlerin temsilcilerinin katılacağı peryodik konferanslar» düzenlenecektir. Bunların görevi, eğitim, bilim ve kültür alanlarında işbirliği sorunlarını tartışmak ve «bu işbirliğinin kuvvetlendirilmesi için somut programlar önermek» olacaktır.

YUGOSLAVYA : ÜNİVERSİTE EĞİTİMİNDE YENİ EĞİLİMLER

Bosna ve Hersek sendikaları, Saraybosna Üniversitesinin faaliyetlerinden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.

Bu sendikalar iki kez Saraybosna Üniversitesinde uygulanan eğitim sistemini şiddetle protesto etmişlerdir.

Bu hoşnutsuzluk başlıca iki nedene dayanmaktadır:

— Öğrenciler çok fazla çalıştırılmaktadırlar;

— Buna karşın, öğrenciler öğrenimleri sırasında derhal üretime katkıda bulunabilmelerini sağlayacak şekilde yeterli pratik bilgilerle donatılmamaktadırlar.

Saraybosna Üniversitesi önümüzdeki sonbaharda iç tüzüğünü değiştirecektir. Bu Anayasanın koyduğu emredici bir kuraldır. Sendikalar bu fırsattan yararlanarak Üniversiteye bağlı çeşitli fakülte ve yüksek okulların ayrıntılı bir analizini yapmışlar ve yeni içtüzük için bazı istekler ileri sürmüşlerdir.

Sendikalar isteklerini Cumhuriyet Meclisine bildirmişlerdir. Meclis, Anayasaya göre, Üniversite içtüzüğünü onaylamak durumundadır. Sendikalar şu noktaları ileri sürmüşlerdir:

— Yeni içtüzük eğitim sistemine genel ve köklü bir değişiklik getirmelidir;

— Eğitim programı değiştirilmelidir, çünkü ders sayısı çok fazla olup öğrenciler tahammülün üstünde çalışmak zorunda kalmaktadırlar;

— Öğretmenlerin öğrencilerle yeteri kadar doğrudan doğruya temasları yoktur, bu da genç uzmanların elde ettikleri bilgilerin niteliğine olumsuz etkiler yapmaktadır;

— Ülke ekonomisi Saraybosna Üniversitesi fakültelerinde yetişen meslek sahiplerinin seviyesinden memnun olmadığına göre, üretimden sorumlu olanların onların yetiştirilme tarzlarını etkilemeleri gerekir.

Sendikaların kanısına göre, dersler ayrıntı üzerinde fazla durmakta, öte yandan mühendisler öğrenimlerini tek bir yabancı dil öğrenmeden tamamlamaktadırlar. Programların yıl sonundan önce değiştirilmesi istenilmekte, bu suretle yeni programların önümüzdeki dersyılının başından itibaren uygulanabileceği belirtilmektedir. Öğrencilerin ancak % 12'sinin öğrenimlerini zamanında bitirebilmeleri, ne kadar ağır şartlar altında çalışmak zorunda kaldıklarını göstermektedir.

Sendikaların öne sürdükleri somut önerilerin bazıları şunlardır:

— Fakültelerde dersler şimdiki gibi 7 ay yerine 10 ay sürmelidir;

— Gerek öğrenciler gerek öğretmenler için haftalık çalışma saati, Anayasanın tüm işçiler için öngördüğü gibi, 42 saat olmalıdır: bu bir yandan öğrencilerin çalışmasını hafifleteceği gibi, bir yandan da öğretmenleri de öğrencilerle daha yakın ilişkiler kurmaya ve onlara daha çok zaman ayırmaya itecektir:

— Tıp Fakültesinin dışında, bütün Fakültelerde öğrenim süresi dört yıla indirilmelidir : bu amaca ulaşabilmek için, öğrencilerin çoğunluğunun her yıl bütün sınavlarında başarı göstermelerini sağlayacak şekilde bir eğitim programı düzenlenmelidir.

Sendikalar isteklerini oldukça şiddetli bir dille ifade etmişlerdir. Bunun da nedeni bazı Fakültelerde bir muhafet eğiliminin gözlenmiş edilmiş olmasıdır. Sendikalar ayrıca demokratik bir kayıt ve kabul sistemi istemektedirler, çünkü kimi Fakülteler —özellikle Tıp Fakültesi— araybosna'lı öğrencileri tercih etmekte ve Cumhuriyetin teki az gelişmiş bölgelerinden gelen öğrenci adaylarını aydetmek konusunda daha çekimser davranmaktadırlar. unun da sonucu, açık bir sosyal ayırımın yanısıra, Cumuriyetin başkentinde lüzumundan fazla doktor bulunmasına karşılık, geri kalmış bölgelerdeki doktor sayısının ihtiyaca cevap vermemesi olmaktadır.

RANSA : BRETAGNE'DA ÖZEL OKUL ĞRETMENLERİNİN GREVİ

Rennes Akademesine bağlı özel okulların çoğu 29 asım 1973 Perşembe günü kapalı kalmışlardır. Zira r çok öğretmen sendikaları (CFDT, CFTC, SPLEC) ç, orta ve teknik öğretimde çalışan 12.000 özel okul ğretmenine çağrıda bulunarak Bretagne bölgesinin dört nde greve gitmelerini istemişlerdir.

Öğretmenler bu çağrıya kitle halinde uymuşlardır : ğretmenlerin ileri sürdükleri dileklerin başında, aynı işi aynı sorumlulukları paylaştıklarına göre, kamu sekründeki meslekdaşları ile aynı çalışma koşullarına kaşturulmaları gelmektedir.

ORTEKİZ : ÖĞRETMENLERİN TUTUKLANMASI

Portekiz'de hâlâ ne ifade özgürlüğü ne de sendikal gürlük vardır. Geçen Kasım ve Aralık aylarında, hükimet Lizbon'da çok sayıda öğretmeni ve bu arada Marrida Leao, Luisa Sarsfield, Gabral ve Pedro Onofre'yi tuklamıştır. Bunların bir kısmının sonradan serbest bırakılmış olmaları görevlerine iade edilmiş olmaları anlamına gelmemektedir; tam tersine, hepsi de okullarındaki işlerinden atılmışlardır.

Ülkenin her köşesinden Portekiz Millî Eğitim Bakanına telgraflar çeken öğretmenler, bu baskıları protes etmişler ve meslekdaşlarının yeniden işe alınmalarını emişlerdir.

Bu gibi hükümet uygulamalarının dünya kamu oyu duyurulmasında elbette ki büyük yararlar vardır. Böyikle bütün dünya, ister eğitim alanında ister başka ktörlerde olsun, bir çok yurttaşların, sadece gelişmekolan ülkelerde değil, fakat aynı zamanda sözde uygar kelerde ne şartlar altında yaşamak ve çalışmak zorunolduklarını öğrenecektir. W.C.T. (Dünya Öğretmenler nfederasyonu), kişilerin temel hak ve özgürlüklerini neyen bu tip hükümet uygulamalarını bir kere daha amış ve suçlamıştır.

UADOR : ÖĞRETMENLERİN ULUS PINDA GREVİ

1973 Nisanında öğretmenlerin giriştikleri bir genel v bir Üniversite öğretim üyesi ile bir öğrencinin ölüne yol açmıştır. Ayrıca çok sayıda insan yaralanmış sokağa çıkma yasağı ilân edilmiştir.

Grev, Millî Eğitim Bakanı, Albay Arcentrale'nin istifasını istemek için düzenlenmişti. Ölen iki kişi «Demokrasiye Dönüş Cephesi» üyesi idiler. Bu cephe Cumhurbaşkanı Rodriguez Lare'den genel seçimlere gitmesini istemiştir. Rodriguez Lare 1972 Şubatında askerî bir darbe ile iktidara gelmişti.

«AMNESTY INTERNATIONAL» : İŞKENCENİN KALDIRILMASI İÇİN KONFERANS

«Amnesty International» (Uluslararası Af Örgütü) 10 ve 11 Aralık 1973 tarihlerinde Paris'te düzenlediği işkencenin kaldırılması ile ilgili Konferansta, dünyanın çeşitli bölgelerinde gittikçe artan ölçüde başvurulan «kurumlaştırılmış» işkenceyi suçlamıştır. Otuzdan çok ülkeden katılan ve hükümetleri, Birleşmiş Milletleri, Avrupa Konseyini, hükümet dışı kuruluşları (İLO ve WCT de Konferansa katılmışlardır) temsil eden üçyüz delege, çalışma gurupları halinde toplanarak, işkence sorununu hem bir bütün olarak hem de özellkile şu dört yönünü ele almışlardır :

— İşkenceden sorumlu kişi ve kurumların teşhisi;

— İşkencenin politik ve sosyo - ekonomik cepheleri;

— İşkence uygulanması ile ilgili ulusal, bölgesel ve uluslararası hukukî yönler;

— İşkencenin kurbanları üzerindeki psikolojik ve fizyolojik etkileri ve doktorların işkence «seans» larından önce, sonra ve bu «seanslar» sırasında sorumlulukları.

Çalışma gurupları ve konferans bir dizi sonuç ve tavsiyelere varmışlardır. Eğitim ve sendikacılık alanlarında bunların en önemlilerini şöyle sıralayabiliriz :

— İnsan hakları üzerinde ve özellikle işkenceye karşı eğitimi geliştirmek ve çeşitli düzeylerde eğitim sistemleri için işkence sorunu hakkında öğretim malzemesi hazırlamak;

— Eğitim içeriğinin her düzeyde insan onuruna köklü bir saygı aşılamasını sağlamak;

— Şiddete başvurmaya eylem biçimleri üzerinde araştırmalar yapmak;

— Sosyal bilimler uzmanları arasında araştırma ve açık tartışmaları teşvik etmek, ancak psikoloji, sosyoloji, v.b. alanlarındaki araştırma sonuçlarının daha ince işkence tekniklerinin geliştirilmesine katkıda bulunmasını önlemek;

— Ulusal ve uluslararası planda işkenceye karşı savaş eylemlerini sürdürmek, nerede raslanırsa raslansın işkenceyi suçlamak, özellikle işçilere uygulanan işkenceye şiddetle karşı çıkmak, çokuluslu kuruluşlar tarafından işkenceci ülkelere yapılan ekonomik yardımlara engel olmak için ellerindeki tüm araçları kullanmak;

— ILO ve UNO üzerindeki baskılarını sürdürerek bu kuruluşların, işkenceyi sistematik şekilde kullanan veya insan haklarını ve sendikal hakları açıkça ayaklar altına alan hükümetlere teknik yardımda bulunmalarını engellemek;

— ILO içindeki çalışmalarını sürdürerek bu kuruluşun, özellikle işkencenin söz konusu olduğu olaylarda sendikal özgürlüklerin çiğnenmesine değgin şikâyetleri daha etkili bir şekilde incelemesini sağlamak, bu konuda izlenecek yöntemleri saptamak;

— İşkence ve siyasî mahkûmlar konusunda Uluslararası Af Örgütü ile bilgi alışverişini ve işbirliğini sürdürmek.

Japonya Öğretmenlerinin Mücadelesi

Motofumi MAKIEDA
Japon Öğretmenler Birliği Başkanı
Çeviren : Şiar YALÇIN

Japonya'nın Liberal - Demokrat Parti hükümeti ve tekelci kapitalistleri, salt ABD emperyalistleri ile imzaladıkları askerî ittifaka dayanarak, 1960'larda daha geniş ölçüde silahlanmak ve kalkınma hızını arttırmak için yoğun çabalar harcamışlardır.

1970'lerde de, Amerikan emperyalizminin yerine, Asya ülkelerine, ekonomik ve askerî bir güç olarak, geniş ekonomik yardımlarda bulunmaya, krediler açmaya hazırlanmaktadırlar.

Ne var ki, yüzeysel refah çalışan halkın fedakârlıkları sayesinde mümkün olabilmiştir ancak: düşük ücretler, daha yoğun emek gücü, yetersiz sosyal güvenlik, gittikçe yükselen fiatlar, artan hava kirlenmesi, v.b. halkın sağlığını ve yaşama standartlarını ciddî şekilde tehdit etmeye başlamıştır.

Bu koşullar altında, halkın hükümete ve tekelci kapitalistlere karşı öfkesi ve hoşnutsuzluğu kaynama noktasına ulaşmış, halk ve işçiler tarafından hükümete karşı düzenlenen protesto hareketleri iktidar partisini ciddî bir bunalıma sürüklemiştir.

Tekelci kapitalistlerin çıkarına uygun bir askerî ve ekonomik politika uygulamaya yönelen Japon hükümeti, eğitim alanında sağa keskin bir dönüş yaparak, barış ve demokrasiye dayanan bir eğitim sisteminin yerine militarizm ve şovenizme yaslanan bir sistem getirmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bir danışma kurulu olan Merkezî Eğitim Komitesi tarafından hazırlanan Haziran 1971 tarihli raporda, bu doğrultuda bir eğitim «reform» unu amaçlayan öneriler yer almıştır.

Japon Öğretmenler Birliği (NİKKYOSO), 1947 Haziranında, resmî ve özel yuva, ilkokul, ortaokul, lise, kolej ve üniversitelerin tüm öğretmen ve hizmetlilerini bir araya getirmek suretiyle kurulmuş olup yaklaşık olarak 580.000 üyeden oluşmaktadır. Bu örgüt aşağıdaki amaçları gerçekleştirmek için çeşitli eylemlere girişmiştir:

1. Öğretmenlerin ekonomik, sosyal ve politik haklarını savunarak önemli sorumluluklarını yerine getirebilmelerini sağlamak;

2. Eğitimin demokratlaştırılmasını ve öğrenimin parasız olmasını sağlamak;

3. Japonya'yı yeniden barışsever ve özgürlükçü bir ulus haline getirme çabalarına katkıda bulunabilmek için sağlam bir şekilde birleşmek.

NİKKYOSO'nun yukarda belirtilen amaçları sadece Japon eğitim işçileri tarafından izlenmekle kalmayıp, İLO-UNESCO'nun 1966 Ekiminde Paris'te yapılan ortak toplantısında kabul edilen «Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin Tavsiyeler» e de tam olarak uygun bulunmaktadır.

Kuruluşundan bu yana geçen 26 yıl içinde, NİKKYOSO, bu üç temel ilkeden hareket ederek, öğretmen ücretlerinin arttırılması için grev kararları almış, öğretmenlerin yeteneklerini ve etkinliklerini değerlendirme diye adlandırılan sakim bir sisteme karşı çıkmış, Vietnam'a karşı girişilen ABD emperyalist saldırısına karşı savaşmış, Çin Hindinin üç ülkesi halkları ile dayanışma, Çin ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ile diplomatik ilişkilerin normalleştirilmesi için kampanyalar açmıştır.

Bu nedenle NİKKYOSO sürekli olarak hükümete ve iktidara karşı cephe almış ve

faaliyetleri resmi makamların şiddetli baskılarına maruz kalmıştır. Son on yıl içinde, cezaya çarptırılan öğretmen ve eğitim hizmetlilerinin sayısı 300.000'i aşmıştır.

Ancak hükümetin ve iktidarda bulunanların tüm ceza ve baskı tedbirlerine meydan okuyan 580.000 üyeli NİKKYOSO tam bir birlik ve dayanışma içinde mücadelesini korkusuzca sürdürmüştür ve sürdürecektir.

Japon hükümetinin ve Millî Eğitim Bakanlığının gerici ve militarist eğitim politikasına şiddetle karşı çıkmak ve barışçı, demokratik bir eğitim sistemi kurmak için NİKKYOSO her yıl sistematik bir şekilde eğitim araştırma ve çalışmaları yapmıştır.

Buna paralel olarak, NİKKYOSO, «JTU Eğitim Reformu Kurulu» adiyle bir danışma organı kurmuş, halkın çeşitli sektörlerinden, bilgin, aydın, işçi, gazeteci, v.b. gibi 24 temsilciden oluşan bu kurul, 1970'leri içeren ve XXI. yüzyıla kadar uzanan uzun vadeli bir eğitim reformu planı hazırlamak üzere çalışmalara başlamıştır. Şimdiki 9 yıllık zorunlu eğitim süresinin (ilkokullar için 6 yıl, ortaokullar için 3 yıl) 12 yıla çıkarılması (3 yıllık lise öğrenimini de içermek üzere) ve böylelikle tüm erkek ve kız çocukların eğitim olanaklarına kavuşturulması bu araştırmanın ana konusunu ve amacını teşkil etmektedir. Eğitimin niteliğinin de değiştirilmesini ve bugünkü gibi Devlet gücü ya da iktidar tarafından tek taraflı olarak iktidarın arzuladığı tip ve kapıta erkek ve kadınlar yetiştirmek üzere saptanan bir eğitim içeriği yerine, halkın istediklerini esas alan ve halka dönük demokratik bir eğitim sistemi getirilmesini istiyor ve bunun için mücadele ediyoruz.

Bugün, lise mezunlarının sadece % 30'u (ilk ve ortaokulları bitirenlerin yaklaşık olarak % 90'u 3 yıllık lise öğrenimine geçmektedir) Üniversitelere girebilmektedir. Bizim planımız Üniversitelerin sayısını artırarak Üniversite eğitiminin kapısını isteyen herkese açmak, tüm genç, erkek ve kızların kültürlü birer Japon olarak yetiştirilmelerini sağlamaktır.

Bu amaçları gerçekleştirebilmek için, NİKKYOSO'nun örgüt olarak güçlenmesi, hükümete ve iktidardakilere karşı çetin savaşını sürdürebilecek bir durumda olması gerekir.

Japonya'da, eğitim işçileri kanunen grev hakkından yoksundurlar. Bu nedenle gündemdeki en önemli sorun bu hakkın elde edilmesi için savaşmaktır.

NİKKYOSO politik konular üzerinde fikir yürütmek hakkını mutlaka kazanmalıdır. Birliğimiz bu amaçla seçimlerde daha güçlü ve etkin kampanyalar düzenlemeye hazırlanmaktadır. Şimdiki halde, NİKKYOSO'nun 29 parlâmento üyesi vardır, ve bu sayı önümüzdeki seçimler sonucunda daha da artacaktır.

Japonya'nın politik yapısı bugün hızla değişmektedir. Örneğin, Sosyalist ve Komünist Partileri, Aralıkta yapılan Millet Meclisi seçimlerinde büyük ilerlemeler kaydetmişler, Liberal - Demokrat Parti (tutucular) ise ağır bir yenilgiye uğramıştır.

1974 Haziranında yapılacak Senato seçimlerinde reformcu partilerin çoğunluğu kazanmaları mümkün görünmektedir. Japonya'nın Tokyo, Yokohama, Kyoto, Nagoya ,Osaka ve Kobe gibi belli başlı büyük şehirlerinin vali ve belediye başkanları devrimci güçlerin (Sosyalist ve Komünist partilerinin ortak adayları olarak seçimlere katılmışlardır.

NİKKYOSO, yukarda belirtildiği gibi, ülkemizin politik yapısının değiştirilmesinde önemli bir rol oynayarak ve devrimci güçler tarafından desteklenerek, eğitim işçilerinin yaşama koşullarını düzeltmek, demokratik eğitimi savunmak ve barışçı Japonya'yı yaratmak için hızlı adımlarla ilerlemektedir.

NİKKYOSO tüm dünya eğitim işçileri ile geniş bir işbirliği yapmak, daha sıkı bağlar kurmak, aralarındaki dostluk ve dayanışmayı daha da güçlendirmek isteğinde olup böylece Japonya'daki eylemlerini daha da geliştirebileceğine ve dünya barışına katkıda bulunabileceğine inanmaktadır.

(*) FISE'nin yayın organı «Teachers of the World» (Dünya Öğretmenleri) dergisinin 1973/4 sayısından alınmıştır.

NİÇİN VE KİME AF ?

H. Basri AYDIN

Ne koydunuz avucumuza ki ne çalalım yüzünüze.

Atatürk döneminde dışarıdan borç alınmadığı gibi Osmanlılardan kalma borçlar ödeniyordu.

Duyun-u Umumiye belası ile yurdumuzda faaliyet gösteren tüm yabancı şirketler devletleştiriliyor, dışarıya da işçi ihracı yapılmıyordu.

İşte elli yıl sonra dışarıya olan borcun taksiti ile faizi bütçeyi aşmış bulunduğu, ülkemizin yabancı şirketler için yine «Tatlı Karlar» ülkesi haline geldiği, Atalarımızın at oynattıkları Avrupa ülkelerinde bir çöpçülük kapmak için bir milyon kişinin göç ettiği ve daha üç milyon insanın da sırada beklediği, yurt dışındaki işçilerin geri gelme belirtileri karşısında paniğe kapıldığı bir dönemde tutturulan ellinci yıl edebiyatı cümlesinden olarak bir «Genel Af» tır tutturmuşlar...

Kim kimi affedecek sorunu bir tarafa... Ne genel affı? Bu genel af değil, çirkin politikacının gerçek yurtseverlerin hayatları üzerindeki «OY» hesaplarıdır.

Düşünün bir kez.

Biri, Anayasanın rafa kaldırılıp uygulanmadığını, Barış gönüllüsü ve uzman adlı casusların tüm devlet dairelerinde cirit attığını, yurdun zenginlik kaynaklarının yabancılara peşkeş çekildiğini, hızlı gelişme gösteren montaj sanayinin yerli sanayinin kurulmasına olanak bırakmadığını, tüm ikili anlaşmaların milli çıkarlarımıza ters düştüğünü, Amerikan çıkarlarının bekçisi olan Nato Örgütü ile Türk Ordusunun eli kolu bağlandığından Kıbrıs'a çıkarma yapamadığını, Teksas sığır çobanı Johnson'un tehdit dolu mektubu ile Türk Ulusunun şeref ve haysiyetine darbe indirildiğini, İlk Milli Kurtuluş Savaşında binlerce şehidin kanı pahasına kazanılan «Bağımsızlığın» dostluk perdesi altında yitirildiğini görerek «Yaşasın bağımsız Türkiye. Kahrolsun Emperyalizm» diye haykırdığından «Anayasayı tağyir, tebdil ve ilga» suçundan «Sen içerde çürü, çıkamazsın sen» denilecek,

Biri, Milli gelir dağılımındaki adaletsizliğinden, Toprak Ağalarının zulmünden, vurguncu, tefeci, üçkağıtçı ve kapkaççının sömürüsünden, banka kredilerinin yolsuzluğundan, ithalat ve ihracatçıların çevirdiği dolaplardan Devlet eliyle meydana getirilen milyonerlerden sözede rek onların kirli çamaşırlarını ortaya çıkardığından «Bir sınıfın diğer sınıf üzerinde tahakkümünü tesis etmeye çalışma» suçundan «Sen içerde çürü, çıkamazsın sen» denilecek,

Biri, «Askerliğimi yapıyor, vergimi veriyor, yasaları uyuyorum. Fakat üzerinde iki yıl nöbet tuttuğum yurt topraklarında gömülecek yerim yok. Yolum, okulum, hastanem, fabrikam yok. Acım iş bulamıyorum. Anadilim kullanma olanağından yoksun bulunuyorum. Toplumda bana «Kuyruklu Kürt» diye çağırıyorlar» diye dert yandığından «Sen bölücüsün çıkamazsın sen» denilecek,

Ve

Evet. Bir diğerine : «Tefeci, vurguncu, üçkâğıtçı, kapkaççı, karaborsacı, esrar kaçakçısı, eroinci, vergi kaçakçısı sizlere büyük geçmişler olsun. Düzenimizin gereği olarak siz muhteremlere zindanların kapılarını ardına dek açtık Buyurun sıcak yuvanıza dönün. Sandık başına gittiğiniz zaman bizleri hatırlayın» denilecek,

Ve bunun adı da «GENEL AF» olacak...

Ve ondan sonra da biri çıkıp gözlerimizin içine baka baka «İşkence yapılmamıştır» derken bir diğeri de «Okullarda ahlak dersi okutulacaktır» diye müjdeliyecektir bizleri.

Ve okuldan eve dönen kızımız: «Baba, bu sırtındaki siyah çürükler ne? Hani tırnakların neye dökülmüş? Bacağın neye felç olmuş, Kaburga kemiğin niye kırık? Ayakların altı niye patlak? Vücundaki bu sigara yanıkları ne? Elektrik şoku nedir? Çok acıtıyor mu? diye soru yağmuruna tutarken biz de ona : «İşkence yapılmadı Bunlar demokrasimizin yüzaklarıdır kızım» diye yalan söyliyerek «AHLAK» dersi vereceğiz he mi?...

BU HAKSIZLIK NE ZAMANA KADAR SÜRECEK?

23 Nisan 1972 de «Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı» nda yaptığım bir konuşmadan dolayı soruşturma geçirmiştim. Daha sonra bu yüzden «bakanlık mucibince» Nallıhan'a sürüldüm. Çubuk'ta ilkokul öğretmeni olan eşimi yanıma atamadılar. Ardından beni de Nallıhan'dan Kırıkkale'ye de ver diler. Yaptığım başvurmalar sürüncemede kaldı. Böylece aradan aylar geçti. Derken siyasi iktidar değişti, yeni bakan geldi, kendileri ile şimdiye kadar tam altı kere görüştüm. Fakat halen durumumda bir değişiklik yok. Oysa sayın Üstündağ eski görev yerime yani Çubuk'a verilmem yönünde ilgililere emir vermişti. Bakanlığın hala yerlerinde duran kıyımcıları beni tedirgin etmeye, yeni bakanın emirlerini savsaklamaya devam ediyorlar. Ve ben görevli olduğum Kırıkkale Cumhuriyet Ortaokulu'nda aylardan beri derse girmeden boşu boşuna bekliyorum. Okul idaresi, tayinin ha bugün ha yarın çıkar diye bana ders vermiyor.

Görev yapamadığım için üzgünüm, haksızlıkların sürüp gitmesine üzgünüm, haksızlıkları yapanların halen öğretmeni tedirgin etmeye, kıymalya devam etmelerine üzgünüm. 18.3.1974

Turan Karakaş
Cumhuriyet Ortaokulu
Öğretmeni
KIRIKKALE

PARA

Paradan önce genel eşdeğer olarak kullanılan metaların gelişimi yukarıda anlattığımız süreci izledi. Dikkat edilecek olursa bunların tümünde ortak bir nitelik vardır. Bu genel eşdeğer metaların hepsinin, bir değişim aracı olmanın yanısıra özlerinde bir kullanım değerleri vardır. Örneğin, pirincin, bir değişim aracı olmadan önce ve sonra bir kulanım ve değişim değeri vardır. Bir besin maddesidir ve toplumun belli bir gereksinmesini sağladığı içindir ki alınır ve satılır. Halbuki genel eşdeğer geliştikçe sadece genel eşdeğer olmaktan öte bir kullanım değeri olmayan bir meta ile karşılaşıyoruz ki buna PARA (Akçe) denmektedir.

Paranın görevleri :

Şimdiye dek paranın genel eşdeğer olarak fonksiyonunu gördük. Paranın görevi bundan ibaret değildir.

1) Para tedavül (dolaşım) aracıdır.

Meta üretiminin gelişmesiyle birlikte metaların birbirleriyle doğrudan doğruya değiştirilmeleri olayı para aracılığı ile gerçekleşmeye başladı. Yani metaların dünya üzerinde çeşitli pazarlarda dolaşımını para sağladı. Paranın bu fonksiyonu onun dolaşım görevini oluşturur.

2) Para genel eşdeğerdir.

Paranın yardımıyla pazarlarda var olan tüm metaları satın almamız mümkündür.

3) Para değer ve standard fiat ölçüsüdür.

Fiat, değerin parasal ifadesinden başka bir şey değildir. Para da pazar ilişkilerinde fiatın yani değerin ölçüsü olarak görev yapar. «Her metaın değeri, belli bir miktarda, belli bir ağırlıktaki değerli madenle yani parayla ifade edilir.»

4) Para genel ödeme aracıdır.

«Devlete, fertlere olan borçlar, bütün malların bedeli, hizmetler ya da vergiler, bu çeşitli fonksiyonları yerine getiren özel ürünlerin bulunduğu ilkel toplumun aksine, para ile ödenir.»

5) Para değer stoku ve Servet birikimi aracıdır.

Doğal bazı afetlere uğrayan toplumlar (su baskını, yangınlar ...v.s.) böylesine güç zamanlarda kendi gereksinmelerini sağlayacak bazı «İhtiyat ürünleri»ne sahip olmalıdır. «Sosyal ürün fazlasının ilk fonksiyonu bu ihtiyat fonlarını teşkil etmektir.» «Geniş ölçüde emtia yaratmeye başlayan bir toplumda servet birikimini değerli madenler ya da metal sikkeler sağlar. Hakiki bir değer stoku olan bu servet (hazine), ihtiyaç duyulan emtianın en uzak ülkelerden bile getirilmesine yarar.»... Bir metal rezervinin, bir buğday ya da hayvan rezervinden daha dayanıklı ve daha sağlam olduğunu tecrübe göstermektedir.»

Para, değişimin gelişimin bir sonucudur. Gelişmiş meta üretimi para olmaksızın düşünülemez. Meta üretiminde ayrı ayrı milyonlarca üretici arasındaki toplumsal bağları sağlayan yalnızca paradır.

Tekrar edecek olursak, bir metaın değeri, onu başka bir meta ile karşılaştırarak yani bu metaı başka bir meta ile değişime sokarak ifade edilir. Gelişmiş meta üretiminde mallar genellikle birbirleriyle doğrudan doğruya bir değişime girmezler. Yani bir metaı verip yerine istediğimiz metaı hemen alamayız. Bir metadan diğerine geçişte «aracı» paradır. Tüm metalar belli bir miktar para ile ifade edilirler.

Bu gerçeklere dayanarak şunu söyleyebiliriz : Her meta para ile değiştirilebilmelidir; başka bir deyişle, bir metaı satabilmeliyiz. Eğer bir meta satılamıyorsa, onun yapımı için harcanmış olan emek boşa sarfedilmiş demektir. Yani üretimdeki başıboşluktan, düzensizlikten dolayı üretici, hem üretim araçlarını hem de emeğini toplumun gereksinme duymadığı bir metaın yapımında boş yere harcamıştır.

Yine bir meta, gerçek fiatından daha düşük bir fiata satılıyorsa, o metaın üretiminde harcanan emeğin bir kısmı, toplumca tanınmış demektir. Görüldüğü gibi, meta üretiminin doğuşu ile metada varolan çelişkiler, paranın doğuşu ile daha da büyür ve gelişir.

Para ile yapılan değişim basit meta üretiminde gördüğümüz «takas»tan temelli olarak ayrılır. Basit meta değişiminde, hatırlanacağı üzere, satılan şey aynı zamanda başka bir kişi tarafından satın alınan bir üründür.

Değişim para ortamında yapılınca bu durum değişir. Bir fırıncı ekmeklerini satarak eline geçen para ile evine bir kilo fasulya alıyorsa aslında ekmeklerle fasulyeler arasında bir değişim olmuş demektir. Ama bu değişim «paranın aracılığıyla» olmuştur. Bu «özel» meta aracılığıyla yapılan değişim, görüldüğü gibi, dünya çapında bir meta üreticileri ilişkisini öngörür. Yine, bir satıcı malını sattıktan sonra aldığı parayı anında harcamak zorunda değildir. Bu parayı «saklayabilir.» Eğer gerekiyorsa bir kısmı ile ihtiyacı olan bir veya bir kaç metaı satın alabilir.

Burada bir noktaya dikkat etmemiz gerekmektedir :

Küçük meta üretiminin yapıldığı topluluklarda para, genellikle «Servet biriktirme» veya başka bir meta satın almak amacı ile kullanılır. Yani ellerine bir meta satışından sonra para geçen kişiler bu fazla parayı biriktirebilirler. Örneğin «Med savaşları sonuna kadar Yunan toplumunun servet biriktirme safhasında kaldığı» ve «paranın işletilmediği», «sadece biriktirildiği» bilim adamlarınca kanıtlanmıştır. Bu birikim olayının yanısıra, başka metalara gereksinme duyanlar ise ellerindeki parayı bu metaın satın alınması için kullanırlar. Elinde 50 TL.

sı olan bir adamın bu para ile haftalık yiyecek gereksinmesini karşılamak üzere pazara gidip bir kaç kilo sebze, meyve satın alması gibi...

Meta üretiminin daha ileri bir aşamasına geçen toplumlarda ise paranın «Sermaye» olarak kullanılmaya başlandığını görüyoruz.

Gerek metaların başka metalarla değişiminde ve gerekse «Servet Biriktirme» olayında «Para - Sermaye» birikimi olayı yoktur.

Sermaye birikimi nasıl gerçekleşir?

Yine bir örnekle durumu açıklayalım.

Bir bölge pazarında belli bir para karşılığında mallarını satmış olan kişi, elindeki paranın bir kısmını veya tamamını, ihtiyaçlarını karşılamak ya da biriktirmek yerine, «**işletmeyi**» düşünebilir. Yapılacak iş, bir çok pazar dolaşıp bu para ile bol miktarda mal satın almak ve bu malları başka pazarlarda **satın alınma fiatından daha yüksek** bir fiata satmaktır. Bu işlemde, satıcının ya da tüccarın eline geçen (satıştan sonra) para, açıkça görüldüğü gibi, başlangıçta işletmeyi düşündüğü paradan daha **fazla** olacaktır. Yani satış sonunda bir **Kâr** elde edilmiştir. İlk paraya «para - sermaye» dersek, ilk ve son para miktarları arasındaki fark bir **artık değerdir.** Ve «bir artık - değerin ilave edildiği her değer, tanımı gereği, bir sermayedir.»

Demek ki elinde bol miktarda da olsa, parası olan her kişi sermaye sahibi sayılamaz. Ta ki bu parasını «işletmeye» başlayıncaya kadar. İşlettiği andan itibaren, para artık para - sermaye haline dönüşmüş yani bir kâr, bir artık - değer söz konusu olmaya başlamıştır.

Özetleyecek olursak, metaların değişimi olayında yani bir metaın başka bir meta ile değiştirilmesi olayında —Paranın aracı olduğu durumlarda da— veya «servet biriktirme» olaylarında bir artık - değer veya bir kâr söz konusu değildir. Çünkü para aracılığı ile de olsa değişime giren metalar aşağı yukarı birbirleriyle aynı değerdedirler.

Ama, kâr etmek amacıyla, ellerindeki para ile mal satın alıp bu malları satın alınma fiatından daha yüksek fiatlara satan tüccarlar bir artık - değer elde etmekte yani her satış sonunda ellerindeki paranın miktarı artmaktadır. Bu durumda ise para «İşletilmekte» yani metaların dolaşımı yerine aslında paranın dolaşımı olayı yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, aslında ticaret, bir bilim adamının dediği gibi, «ucuza meta alıp pahalıya satmak ve böylece balangıç sermayesini arttırarak kazanç sağlamaktır.»

Bu «ucuza alıp pahalıya satma» olayının kökeni nedir?

«Gerçekte büyük ticaret, ekonomik bakımdan daha az gelişmiş, belki de genel mübadele (değişim) safhasına bile erişmemiş olan ve bundan dolayı da çok ucuza satan halklardan yok pahasına emtia satın almaktan ibaretti. Sonra bu aynı ürünlerin son derece nadir olduğu ve çok arandığı, gerçek değerinin (üretimleri için gerekli emek süresinin) bilinmediği kıtlık, su baskını gibi büyük felaketler yüzünden bunlara büyük ihtiyaç duyulduğu yerlere gidildi ve bu metalar çok yüksek fiatlara satıldı.» Demek ki, bu devirlerde tüccarların sağladıkları artık - değer, emtiayı gerçek değerlerinden daha ucuza alıp daha pahalıya satmalarından ileri gelmektedir.»

Bu somut gerçeklerden dolayı, eski devirlerde bile zengin insanların servetlerini dürüst olmayan yollardan edindiklerine inanılırdı.

Ucuz meta alımları da kolay olmamıştır. Çoğu zaman halkların mallarına zorla el konmuş ve kan dökülerek bu mallar ele geçirilmiştir. O yüzden **ticaretin kaynağında korsanlık ve yağmacılık yatar.**

Kapitalist ekonomilerde üreticiler bağımsızdırlar. Ürettikleri metalarda dikkat ettikleri yön ise toplumun o metalara olan gereksinimi değil ama o metaların satışından elde edecekleri kâr miktarıdır. Bu yüzden bazı metalar fazla satılır, diğerleri ise satın alınmayabilir. Böylece piyasada bir metaın bolluğu (fazlalığı) meydana gelir. Bunun sonucu, üretim krizleri yani **üretim fazlasından doğan krizler** görülür. Meta üretimi geliştikçe ve kapitalist üretime dönüştükçe bu tip krizler kaçınılmaz hale gelirler. O zaman da kapitalist ülkeler üretim fazlalarını satacakları dünya pazarları aramaya girişirler. Bu pazarların kendileri için en geçerli ve kârlı olanları ise az gelişmiş ülke pazarlarıdır. Ekonomileri gelişmemiş, geri olan bu ülkelerin malları doğal olarak kapitalist ülke malları ile rekabet edemeyeceğinden, yerli üretim yerine dışardan gelen metalar satılmaya başlar. Bu defa, kapitalist ülkelerin ekonomilerindeki üretim fazlalarını ellerinden çıkarıp ferahlamalarına karşılık, açık pazar olarak kullanılan geri kalmış ülkelerin millî ekonomileri çöker. Ülkemiz, bu olayın en belirgin örneklerinden biridir.

(Devam edecek

Bize Gelen Yayınlar

ÖZGÜR İNSAN
Aylık Dergi
Sayısı 7,5 TL.
Yıllık Abonesi 50 TL.
Haberleşme Adresi : P.K. 46 **Küçükesat — ANKARA**

YENİ DERGİ
Aylık Sanat Dergisi
Yıllık Abonesi 50 TL.
Yönetim Yeri : Vilayet Han Kat 2
Cağaloğlu — İSTANBUL

FİLİSTİN ŞİİRİ
A. Kadir/Afşar Timuçin
10 TL.
İsteme Adresi : P.K. 58 **Beyazıt — İSTANBUL**

PARLAMENTO'DA 4 YIL
Adil Turan
Bir Öğretmen Milletvekilinin Mücadelesi ve Çalışmaları
Öğretmen ve Öğrencilere % 30 İndirim
İsteme Adresi : Adil Turan, Yukarı Ayrancı Hoşdere Sok. Köşe Apt. 22/13
ANKARA

YENİLMEYENLER

Avukat Halit ÇELENK

Tarih boyunca toplumların egemen güçleri ve onların temsilcileri her zaman bilime saldırdılar. Karşılarında ilimi ve düşün adamlarını gördüler. Aydınlıktan korkular, ışıktan korktular, gerçekten korktular, özgürlükten orktular, uyanan insandan ve halktan korktular.

İnquisition 17 nci yüzyılın dev adamı Galile'ye saldırdı. «Sanıyorum bu dünyada bilgisizliğin bilime karşı uyduğu kin ve nefretten daha zorlu bir kin ve nefret oktur» diyen büyük Galile'ye. Bu karanlık güçler Copernic sistemini geliştiren Giordano Bruno'yu Tanrı tamazlıkla suçladı. Ünlü düşünür, 7 Şubat 1600 de Roma'da Campe Dei Fiori'de odunlar üstünde yakıldı. Ama 94 yıl sonra 1894 de Roma'nın ayni meydanında, yani akıldığı yerde heykeli dikildi. Fransız devriminden sonra çağdaş kimyanın kurucu ve «Doğada hiçbir şey kayolmaz, hiçbir şey yeniden varolmaz» kuralını keşfeden nlü Lavoisier «Cumhuriyetin bilginlere ihtiyacı yoktur» erekçesiyle giyotine gönderildi. «Vahdet'i vücut» (Tanrı e evrenin birliği) felsefesini savunduğu için islâm musavvıf ve şairi Hallacı Mansur, toplumsal düzeni bozuğu iddia edilerek idam edildi. Ruhu maddenin bir niteliği olarak gören Türk şair ve düşün adamı Nesimî, Enelhak» dediği için Halep kalesinde derisi yüzülerek ldürüldü. Simavna kadısı Şeyh Bedrettin «Padişaha huruc ettiği» için asıldı. Asılırken önceden hazırladığı deve ününden örülmüş bir ipi cellada kendisi uzattı.

Bilgin düşmanlığı, bilim düşmanlığı, kitap düşmanlığına, sanat düşmanlığına dönüştü. Kitle halinde kitaplar akıldı. Yasaklandı. Düşünce ve sanat zincire vuruldu. Bilimin, sanatın, felsefenin, yani insanlığın tüm entellektüel mirasının yayılmasına, kuşaktan kuşağa insanlığa malolmasına hizmet eden ve düşünürün, sanatçının, bilim damının vazgeçilmez desteği, yardımcısı bu nesne, düşman ilan edildi. Ak kâğıtlar üzerine yazılı, düşünce ürünü bu ışıklı satırlar, insanlığın, uygarlığın dostu bu kutsal miras mahkûm edildi.

Yaşlı tarih, cehaletin bilime karşı, burada sadece birkaç örneği verilen sayısız saldırıları ve cinayetleriyle dolu.

Ne var ki

Bütün bu cinayetler ve saldırılar «ademiyetten», «idraki» kaldıramadı. Varlığın ayrılmaz parçası düşünce, ed tanımadan, yüzyılları aşarak günümüze ulaştı. Giyotinde can verenlerin, idam edilenlerin, odunlar üstünde yakılanların, insanlık dışı işkencelere tabi tutulanların eserleri, düşünceleri, insanlığa, insanlığın mutluluğuna ışıklarını serpti. Okullarda, üniversitelerde okundu. Yapıtları, bir kültür mirası olarak kuşaktan kuşağa, dönemden döneme insanlığın kurtuluşuna katkıda bulundu. İnsan, insanca olan herşeyi sevdi.

Bugün varılan uygarlık düzeyi küçümsenemeyecek kadar önemli. Tekerleğin, ateşin, elektriğin, buharın, atomun, cumhuriyet devlet şeklinin düşünülemediği dönemlerden bugüne gelindi. Bu düzeyi, kölenin efendiye, işçinin patrona, «mazlum milletlerin» emperyalizme karşı verdiği amansız mücadeleye borçluyuz. İçinde bulunduğumuz düzey, bir kurtuluş düzeyi olmaktan kuşkusuz uzak. İnsanoğlu hâlâ eğitimsizliğe, sömürüye, baskıya, işkenceye ve bütün bunların ana sorumlusu emperyalizme karşı savaşını sürdürüyor ve sürdürecek. İnsanlar ulus olarak bağımsız, ağanın, patronun ve bunların temsilcilerinin sömürüsünden, sömürünün her türlüsünden kurtulmuş, kendi entellektüel kişiliğini ve özgürlüğünü kazanmış bir aşamaya varıncaya kadar mücadelesini sürdürecek. Kölelik düzeninden nasıl kurtulduysa, kapitalist emperyalizmin boyunduruğundan da kurtulacak. Ezilen sınıflar ve halklar bugüne kadar yenilmedi. Önünde sonunda yendi. Çünkü yenilemez. Tarihsel gelişme doğrultusu ezilenlerden yana. Bu bir doğa yasası, toplum yasası. Bunu anlamayanlar, anlamazlıktan gelenler, çıkarları anlamalarına engel olanlar, kendi menfur çıkarları, iğrenç kişilikleri ile tarihin mezarlığına göçüp gidecekler. Ama mazlum milletler, ezilen sınıflar yaşayacak. Bu akibeti hiçbir güç önleyemeyecek.

Bir maymun sırıtmasından insanca bir gülüşün çıkışı bile bunu anlamaya yeter.

Yurtsever Öğretmen ve Öğrencilere Karşı FAŞİZAN SALDIRILAR YOĞUNLAŞTI

(Baştarafı sayfa 1 de)

emniyetin Elâzığ'da bakan olması dolayısı ile okula polis gönderilemiyeceğinin bildirildiğini söylemiştir. Lise öğretmenlerinden onsekizinin, ortak bir dilekçe ile öğretmenler kurulunun derhal toplanarak okuldaki durumu görüşmek istemesini ise okul müdürü reddetmiştir.

12.3.1974 günü ise Atatürk Lisesi Öğretmenlerinden Hasan Kaya kimliği bilinmiyen kişilerce bıçaklanmak istenmiştir. Saldırganlar halkın yetişmesi üzerine Kaya'yı bırakıp kaçmışlardır.

Yakalarına bozkurt rozeti takan, başlarına kalpak giyen ve komando adı verilen kişiler, gerek okul içinde ve gerekse okul dışında öğretmen ve öğrencileri tedirgin etmekte ve sürekli olarak tehdit etmektedirler. Okul yöneticilerinin tutumlarından da yararlanan bu kişiler özellikle 14 Ekim Seçimlerinden sonra cüretlerini daha da artırmışlardır.

PÖTÜRGE'DE :

Pötürge Cumhuriyet Savcısının ihbarı üzerine 18.2.974 günü öğretmen Ahmet Özgül, Ekrem Daban, M. Arif Eroğlu, Teki Topal, Kalender Tüzel ve Ziraat teknisyenleri Murtaza Yenitur, Alibaba Eğritağ, Adnan İnan ve sıtma sağlık memuru Osman Hazar gözaltına alınmışlardır. Cumhuriyet savcısı çalıştıkları köyden ilçe merkezine gelen ve bir arkadaşlarının evinde bulunan öğretmenleri ihbar etmiş, bunun üzerine öğretmenler karakola götürülmüşler fakat burada yapılan sorguları sonunda haklarında bir şikayetçi de olmadığından salıverilmişlerdir. Ancak savcı bu kere de bir imama öğretmenleri ihbar ve şikayet ettirmiştir. Yukarıda adları verilenlerden öğretmen Ahmet Özgül ile ziraat teknisyeni Murtaza Yenitur 18.2.1974 gününden 22.2.1974 gününe kadar gözaltında kalmışlardır. Öğretmenler hakkında sarhoş oldukları ve savcıya hakaret ettikleri iddiasıyla mahkemeye verilmişlerdir.

Olay üzerine Avukat Garip Özcan'la Pötürgeye giden Danışma Kurulu üyemiz ve Bölge Temsilcimiz Mustafa Yılmaz'ın bildirdiğine göre TÖB — DER Şubesini açmak için çaba gösteren öğretmenler bir tertiple karşı-karşıyadırlar. Gözaltına alınıp mahkemeye verilen öğretmenlerden Ahmet Özgül bundan bir süre önce toprak işgali ve toprak reformu ile ilgili oyun sahneye koymuştur. Savcı bu oyunla ilgili olarak soruşturma açmış, oyunda herhangi bir suç unsuru bulamamış fakat öğretmen hakkında bir fırsat kollamıştır. Öğretmenler Pötürge'de öğretmen ve memurların üye oldukları bir dernekten üyelik ödentilerini vermedikleri için savcı ve yargıcı çıkartmışlardır. Bütün bu olaylar öğretmenlerin gözaltına alınmalarına neden gösterilmektedir.

DARENDE'DE :

1.3.1974 günü Darende Lisesi Öğretmenlerinden İlhami Özalp, gece yolu kesilerek kıyasıya dövülmüştür. Özalp'e 15 günlük rapor verilmiştir. TÖB — DER'in Darende de şubesini kurmak için çaba göstermekte olan Özalp, lisede bir kız öğrencinin Fakir Baykurt'un Tırpan adlı romanını okumasına karşı çıkanlarca dövülmüştür. Öğretmenin kız öğrenciyi savunması üzerine yakalarına «bozkurt» ve «üç hilâl» rozeti takan ve okulda hakimiyetlerini kuran kişilerce dövülmüştür. Özalp'i kıyasıya dövüp gözünü patlatanlar ayrıca halkı galeyana getirmek için tanrıya küfrettiğini de iddia etmişlerdir.

ARAPKİR'DE :

TÖB — DER Arapkir Şubesi Başkanımız, 8.3.1974 günü kışkırtılmış bazı öğrenciler tarafından dövülmüştür. Faşizan eğilimli öğrenciler şube başkanımızı TÖB — DER'i kurduğu için dövdüklerini ifade etmişlerdir.

SAVAŞTEPE'DE :

TÖB — DER Savaştepe Şubemizden bildirildiğine göre Kırkağaç'ta çalışan Turgut Şen adlı bir öğretmen, 3.3.1974 günü Savaştepe Savcısı tarafından Hürriyet mahallesindeki Osman Keser'e ait bir kahvede halkın gözü önünde dövülmüştür.

Kahveci öğretmen Turgut Şen'den fazla para almak istemiş ve bu yüzden aralarında bir tartışma çıkmıştır. Tartışma sonunda üç kahveci Şen'e saldırmışlardır, bu sırada bir yargıçla birlikte kahvenin kendilerine ayrılmış bulunan özel yerinde oturan savcı ayağa fırlamış ve öğretmeni saçlarından tutarak tokatlamaya başlamıştır. O anda orada bulunan bir polis memuru öğretmeni savcının elinden kurtarmıştır. Daha sonra öğretmeni karakola götüren savcı orada da öğretmene hakaret etmiştir. Savcı ayrıca kahveciye herkesin gözüönünde şöyle bağırmıştır:

«Bir daha kahvene köy öğretmenlerini alırsan kahveni kapatırım».

Öğretmenin Cumhuriyet Savcısı tarafından dövülmesi Savaştepe'de halk ve öğretmenler arasında büyük üzüntü ve tepki yaratmıştır.

ADIYAMAN'DA :

Bir Tel :

«Son günlerde Adıyaman Lisesindeki faşist baskı ve terör had safhaya ulaşmıştır. Lise Müdür Vekili Uğur Öztaş, tutucu ve de komandocu kesimle işbirliği yapıp lise öğrencilerinin yakalarındaki Atatürk rozetlerini söküp bu rozetleri taşıyan öğrencileri de dövdürmektedir. Durumu buradaki ilgililere duyurmamız bir sonuç vermedi. Sözkonusu işlem yürütülmektedir.»

ŞAVŞAT'TA :

TÖB — DER Şavşat Şubemiz üyelerinden Kâzım Köroğlu, Şavşat'ın kurtuluş günü olan 7 Mart 1974 günü evine giderken gece yolu kesilerek komaya sokuluncaya kadar eli silahlı ve sopalı kişilerce dövülmüştür. Köroğlu'nun dövülmesi halk arasında büyük üzüntü ve tepkiye yol açmıştır. 24.3.1974 günü Şavşat'ta yapılan bir mitingle Köroğlu'nun dövlümesi protesto edilmiştir. Şubemiz ayrıca bir de bildiriyi yayınlıyarak olayı kınamış ve öğretmenlerin mücadelelerini bütün baskı ve saldırılara rağmen yılmadan sürdüreceklerini belirtmiştir.

YEŞİLOVA'DA :

TÖB — DER Yeşilova Şubemiz üzerinde 12 Mart döneminde olduğu gibi gene baskılar sürdürülmektedir. Bu konuda şubemizden aldığımız raporda özetle şöyle denilmektedir :

«İlçemizde şubemize ve öğretmenlere baskı eski dönemlerden daha hızlı olarak sürmektedir. Bu konuda çeşitli zamanlarda Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığına, Millî Eğitim Bakanlığına ve Valiliğe gerekli bilgiler verilmişti. Şu ana kadar önleyici bir tedbirin alındığını görmedik.

İlçemiz Kaymakam Vekili Veysel Atasoy, 26.12.1973

günü şubemizi «içki içiliyor» iddiasıyla kapatmıştı. 7.1.1974 günü şubemiz adına oynatmak istediğimiz «Süleyman Bacanak» adlı oyuna izin verilmedi. 6.2.1974 günü Emniyet Amirliğince «şubede kumar oynatılıyor» iddiasıyla ve altı aya kadar kapatılmak istemiyle mahkemeye verildik. Mahkeme suçlamanın haksız olduğuna karar verdi, bizi akladı. Baskılar sürüldü. 11.3.1974 günü «Buzlar Çözülmeden» adlı oyunu şubemiz adına oynatmak istedik, Kaymakam ilçemizin tek salonu olan Halk Eğitim Merkezi Salonunu bize verdirmedi, üstelik bir gerekçe de göstermeden. Salonu herkes gibi bize de vermek istiyen Halk Eğitim Merkez Müdürünü açığa almakla tehdit etti. Oysa salon şimdiye kadar her türlü toplantılar için herkese verilmişti. Hatta bizden onbeş gün önce «ülkücü gençlere» Kızıl Pençe adlı oyunları için verilmişti.

Halk eğitim salonunu alamayınca adı geçen oyunu şubemiz salonlarında oynatmaya karar verdik. Fakat bu kere de lise müdürü öğrencilerin oyunu seyretmelerini önlemeye kalkıştı. Oyuna gelecek öğrencileri cezalandırmakla tehdit etti. Oyuna gelen öğrencileri saptattırdı. Halkın oyunumuza gelmesini önlemek için çevre il ve ilçelerden kendilerine «komando» adı verilen üç minübüs adam getirdiler. Bu kişiler «altı» üyesi olan «milliyetçi öğretmenler derneği»nde toplandılar, derneğin pencerelerini «bozkurt» bayrakları ile donattılar, böylece halka gözdağı vermek istediler. Oyunu polis ve jandarma kordonu altında oynatabildik.»

Ve Yürüyüş Yaptılar :

Yeşilova'da TÖB — DER çatısı altında bütün baskılara, tertiplere ve tehditlere karşı tam bir dayanışma içinde olan meslektaşlarımıza gözdağı vermek için 23.3.974 günü bir yürüyüş yapan «komandoları» destekliyen çevreler hayal kırıklığına uğramışlardır. Zira civarda çıkan gazeteler günlerden beri yaptıkları yayınlarla yurdun çeşitli yerlerinden yürüyüş için altıyüz komandonun geleceğini yazmışlardır. Oysa yürüyüşe 23 öğrenci katılmıştır. Yürüyüş sırasında belli bir siyasî partinin sloganlarını da söyleyen bozkurtlar bir ara kurtlar gibi ulumaya başlayınca şehrin köpekleri de buna havlayarak karşılık vermiştir. Bu durum halk arasında gülüşmelere yol açmıştır. Gene halk yürüyüşe karşı duygu ve düşüncelerini şöyle dile getirmiştir :

«Günümüzde hala kedi köpekle uğraşıyoruz. Sanki çözecek başka derdimiz kalmadı.»

BESNİ'DE :

Son günlerde kendilerine «komando» adını veren kişiler Adıyaman'da da bir takım olaylar yaratmaya girişmişlerdir. Bu kişiler, olay çıkartmak için öğretmen okullarının kuruluş yıldönümü dolayısı ile Besni Öğretmen Okulu'nun yapmış olduğu geceyi seçmişlerdir. Kendilerinden olan Besni Öğretmen Okulu Edebiyat Öğretmeni Turgut Aslan aracılığı ile program dışı bir şiir okutmuşlardır. Turgut Aslan dinleyici halkı tahrik edici bir şekilde şiir okumaya başlamıştır. Bu sırada kendisine Adıyaman'dan gelen «komandolar» tarafından yuh çekilmiştir. Amaçları gecede olay çıkartıp okulu, TÖB — DER'li öğrletmenleri ve Atatürkçü öğrencileri suça teşvik ederek halka kötü tanıtmaktır. Bu kişiler geceleri evlerini bazı öğrencilere bekleterek halka birşeyler olduğunu ya da olacağını sezdirmek istemektedirler. Öğretmen okulu müdür yardımcısı Ahmet Durmaz, Adnan Emiroğlu, Turgut Aslan aracılığıyla okulda olay çıkartmak istiyen bu kişilerin bütün çabaları, uyanık öğretmenlerin ve halkın oyunlarını zamanında görmesi üzerine sonuçsuz kalmıştır.

AFYON'DA :

Öğretmen okullarının kuruluş yıldönümü dolayısı ile Afyon Kız İlköğretmen Okulu'nun düzenlediği gecede temsil edilecek olan «Karaların Memetleri» adlı oyun, MHP Bölge Müfettişi Mustafa Akalın'ın şu telgrafı üzerine Millî Eğitim Müdürü Kamil Baykara'nın okul müdürlüğüne yazdığı yazı ile programdan çıkartılmıştır.

«Vilayet Makamına AFYON

Kız İlköğretmen Okulunda temsiline girişilen Karaların Memetleri sol fikri propaganda ettiğinden televizyondan kaldırılmıştır. Mani olunmasını arz ve ihbar ederim.»

Olayın TÖB — DER Afyon Şubemize iletilmesi üzerine Danışma Kurulu üyemiz İsmail Akın ile Şube Başkanımız o sırada Eskişehir'de bulunan Millî Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ'ı telefonla aramışlardır, telefon bağlantısı kurulamayınca Akın derhal Eskişehir'e gitmiş ve olayı bakana anlatmıştır. Üstündağ, çekilen teli ve Millî Eğitim Müdürünün okul müdürlüğüne yazdığı yazıyı da gördükten sonra Millî Eğitim Müdürünün oyunun oynanmaması için emir veremiyeceğini söylemiş ve okul müdürünün isterse programı aynen uygulayabileceğini söylemiştir.

Vali ve Millî Eğitim Müdürünün polis gözetimi altında gelerek izledikleri programdan, hiçbir açıklama da yapılmadan «Karaların Memetleri» piyesi çıkartılmıştır. Davetliler, oyunun oynatılması için, çok sayıdaki resmî ve sivil polisin baskısına rağmen, tezahüratta bulunmuşlardır.

VAN'DA :

Van Kız İlköğretmen Okulu'nda da faşizan eğilimli öğretmenler ilerici, Atatürkçü öğrencilere karşı baskı yapmakta, bu öğrencileri dövmektedir. İki kızı Van Kız İlköğretmen Okulunda okuyan Zekerriya Baksı adındaki yurttaş Millî Eğitim Bakanlığına gönderdiği bir dilekçede bu okuldaki «komandocu» öğretmenlerin marifetlerini anlatmakta ve bunlardan ikisi tarafından kızlarının dövüldüklerini yazmaktadır. Kızlarının dövüldüklerine ilişkin rapor aldıklarını da söyleyen Baksı, «komandocu» öğretmenlerin okul yönetimine hakim olduklarını ve disiplin kurulunda kızlarına ceza verdiklerini de belirttikten sonra dilekçesinde aynen şöyle demektedir :

«... **Vicdanlı bir müfettişin tahkikatı ile herşey açığa çıkacaktır. Aksi halde yakasına «KURT» rozeti takmayan her öğrencinin başına aynı olaylar gelecektir».**

Son olarak aldığımız habere göre Baksı'nın kızlarından Selma Baksı Van Kız İlköğretmen Okulu'ndan atılmıştır.

İZMİT'TE :

İzmit Kız İlköğretmen Okulu Müdürü Engin Özatalay, üyelerimizden ve okul meslek dersleri öğretmenlerinden Yesûkan Yalkı'dan okul duvar gazetesine yazdığı bir yazıdan dolayı okul öğretmenler kurulu kararı ile verilmiş bulunan «kültür ve edebiyat kolu» görevini almıştır. AP'li bir milletvekiline yakınlığı ile bilinen okul müdürünün bu haksız davranışı öğretmenler ve öğrenci-

ler arasınla üzüntüye ve tepkiye yolaçmıştır.

GAZIANTEP'TE :

Gaziantep Eğitim Enstitüsü'nde bir grup «komandocu» genç sürekli olarak öğretmen ve öğrencileri tedirgin etmektedirler. Bundan iki ay kadar önce Karşıyaka Lisesi öğrencilerine saldıran bu öğrenciler, geçenlerde de Karşıyaka Lisesi öğretmenlerinden Ali Eralp'i dövmüşlerdir. Eğitim Enstitüsünün Atatürkçü öğrencilerinin yakalarına zorla «bozkurt» rozeti takmaya kalkışan zorbalar, bir öğrenciyi bu yüzden dövmüşler, birinin de kolunu kırmışlardır. Ayrıca öğrencilerin dolaplarını kıran bu kişiler, kız öğrencilere de hakaret etmektedirler.

25.3.1974 günü TÖB — DER üyelerinden Süleyman Gökmen, yolu kesilerek tehdit edilmiş ve tartaklanmıştır. Bazı okul müdürlerinin ve kişilerin destekleyip kışkırttığı bu komandocu gençler Gaziantep'te her an için huzursuzluk ve olay çıkartmak istemektedirler. Bildirildiğine göre komandocu gençlerin elinde bulunan Gaziantep Eğitim Enstitüsü Öğrenci Derneği MHP'nin bir odasında barınmakta ve bu derneğe Atatürkçü öğrenciler üye yapılmamaktadır.

DİYARBAKIR'DA :

Diyarbakır Eğitim Enstitüsü ve Öğretmen Okulu'nda da köşe başlarına yerleştirilen «komando yetiştiricisi» öğretmenlerin destek ve kışkırmalarıyla bundan bir süre önce bir eğitim enstitüsü öğrencisi oniki yerinden bıçaklanarak komaya sokulmuştur. Halen hastahanede olan öğrencinin iki aydan fazla zaman geçtiği halde yaraları kapanmamıştır. Gene bildirildiğine göre son olarak yapılan sınavlarla Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nün gece bölümüne Atatürkçü öğrenciler yapılan ihbarlar sonunda alınmamış, «bozkurtçu» öğrenciler alınmıştır.

KIRŞEHİR'DE :

Okul yöneticilerinin ve bazı öğretmenlerin tutum ve davranışlarından da yüzbulan ve okul dışındaki kişiler tarafından desteklenen bir grup «komandocu» öğrenci son günlerde Kırşehir Öğretmen Okulu'nda huzuru bozucu davranışlarda bulunmaktadır.

Kırşehir Öğretmen Okulu'nda geçen yıl bir öğrenci sarılıktan, bu yıl da bir öğrenci kızıl'dan hastalanarak ölmüştür. Öğrenciler, arkadaşlarının ölümünde okul yöneticilerinin ihmali olduğu gerekçesiyle bir sessiz protesto yürüyüşü yapmışlardır. Bu yürüyüşten rahatsız olan okul yöneticileri okulda bir sağ - sol çatışması yaratarak dikkatleri bunun üzerine çekmeye kalkışmışlardır.

SARIKAYA'DA :

Sarıkaya Namık Kemal İlkokulu Öğretmeni Mustafa Çulha, 22.3.1974 günü akşamı Memurlar Kulübü'nde arkadaşları ile otururken, içlerinde MHP Sarıkaya İlçe Başkanı Hüseyin Doğan'ın da bulunduğu bir grup saldırgan tarafından dövülmüş, gözü patlatılmıştır. TÖB — DER'in Sarıkaya'da şubesini kurmak için çaba gösterdiğinden dolayı saldırıya uğrayan Çulha'ya Sarıkaya'daki resmî görevliler gereken ilgiyi göstermemişler ve rapor vermemişlerdir. Bunun üzerine Yozgat'a getirilen Çulha, bütün ısrarlarına rağmen Yozgat valisi tarafından hastahaneye sevkedilmemiştir. Çulha'ya hükümet tabibince beş günlük rapor verilmiştir.

ERGANİ'DE :

Ergani'de bulunan Dicle Öğretmen Okulu bazı yönetici ve öğretmenler tarafından bir «bozkurt ocağı» haline getirilmek istenmektedir. 25.2.1974 günü yapılan okul öğretmenler kurulu toplantısında öğrencilerin yakalarına «bozkurt» rozeti takmaları önerilmiş ve bu kurul tutanağına geçirilmiştir. Tutanağı imzalamak istemiyen öğretmenlerden Selçuk Akata, Ayfer Akata ve Şerafettin Kurnaz'a baskı yapılmıştır. Bozkurtçu olmayan öğrencilere okul yöneticilerince baskı yapılmaktadır. Bu öğrencilerinden sekizi bundan iki ay kadar önce okuldan uzaklaştırılmıştır.

16 Mart öğretmen okullarının kuruluş yıldönümü dolayısı ile yapılan törene Diyarbakır'dan ve çevre ilçelerden gelen «bozkurtlar» program dışı şiirler ve bozkurt marşları söylemişlerdir. Geceyi izlemek istemiyen öğrencilere zor kullanılmıştır. Sürekli olarak tedirgin edilen ve tehdit edilen öğretmenlerden bazıları savcılığa birer dilekçe vererek gerekli önlemlerin alınmasını istemişlerdir.

ULUKIŞLA'DA :

24.3.1974 günü Ulukışla Halk Eğitim Salonu'nda yapılan «Aşık Veysel Gecesi» nde kendilerine «bozkurtçu» adını veren bazı kişiler olay çıkartmak istemişler ve kurtlar gibi ulumuşlardır. Halkın soğukkanlılığı yüzünden etkisiz kalan bu kişiler aynı gece öğretmenlerin evlerini taşlamışlardır. Pencerelerden atılan taşlara sarılı kağıtlarda **«ayağınızı denk alın»** tehditleri yer almıştır.

ARHAVİ'DE :

Arhavi Lisesi öğretmenlerinden yirmisi, 5 - 8 Mart 1974 tarihleri arasında ücretli derslere girmiyerek öğretmenlere karşı yapılan baskıları ve okul yöneticilerinin hatalı tutumlarını protesto etmişlerdir.

Okul yöneticilerinin yoksul halk çocukları olan öğrencileri ezdiklerini, eşraf çocuklarını ise koruduklarını ileri süren öğretmenler, son olarak bir bayan öğretmene karşı sınıfa zorla girerek hakaret eden bir zorbayı koruyan okul yöneticilerini protesto etmek üzere, derslere girmemişlerdir.

SAVAŞTEPE'DE :

... Ve Bir Dilekçe

Savaştepe İlköğretmen Okulu'nda okuyan çocuğunun okuldaki faşizan tutum ve olayları basına yansıttığı iddiasıyla «bozkurtçu» eğitim şefi tarafından dövülmesi üzerine Millî Eğitim Bakanlığına bir dilekçe ile başvuran Hasan Aykaç, okuldaki olayları şöyle anlatmaktadır :

«... **Okulun 5/D sınıfında okumakta olan oğlum Tayfun Aytaç'ın bana yazmış olduğu mektubunda eğitim şefi tarafından kıyasıya dövüldüğünü, bu yüzden yatıp çıktığını bildirmesi üzernie olayı öğrenmek için okula gittiğimde durumu bütün çıplaklığı ile ve üzülerek öğrenmiş bulunmaktayım. Buna göre başta okul müdürü ve eğitim şefi olmak üzere «bozkurtçuluk» adı altında, ideolojik nedenlerle aynı fikirde olmayan öğretmen ve öğrencilerin aleyhlerinde çalışma veya kendi saflarına alma yönünde açık veya kapalı «adamına göre» baskı yaptıkları anlaşılmaktadır.**»

«... **Oğlumun hiçbir sebep yokken yumruklarla yerlere yuvarlanacak şekilde dövüldüğünü de saptamış bulunmaktayım. Olay sınıfta bütün öğrencilerin gözleri önünde cereyan etmiştir. Aynı zamanda Leyla Özer isimli bir kız öğrenci de bu görevli tarafından kıyasıya dövüldüğünü okula gelişimde öğrenmiş bulunmaktayım.**»

VE TUNCELİ'DE:

Tunceli İlköğretmen Okulu'nda meydana gelen ve okulun kapatılmasına, bazı öğrencilerin yaralanarak hastahaneye kaldırılmasına yolaçan faşizan olaylar, basına eksik ve tek taraflı olarak yansıtılmıştır. Olaylarla ilgili olarak çeşitli kaynaklardan aldığımız bilgilere ve eldeki belgelere göre olayların içyüzü özetle şöyledir:

Öğretmen okullarının 126. kuruluş yıldönümü dolayısı ile Tunceli İlköğretmen Okulu tarafından bir program düzenlenmiştir. 16.3.1974 cumartesi program ilk olarak Tunceli Halk Eğitim Salonu'nda okulun öğrencilerine gösterilmiştir. Program boyunca kendilerine «bozkurtçu», «komandocu», «ülkücü» adı verilen ve belli öğretmenlerce kışkırtılmış öğrenciler sürekli olarak **«Türkeş geliyor, yaşasın başbuğ»** gibi sloganlar söyliyerek salonda olay çıkartmak istemişlerdir. Kendilerine katılmıyan öğrencileri ise zorla salondan dışarı atmışlardır.

Aynı gün akşamı program davetlilere gösterilmiştir. Program halk oyunlarının oynanmasına kadar normal olarak uygulanmıştır. Ancak Kafkas oyunları sırasında **«Türkeş geliyor», «Türkistan, Yaşasın başbuğ»** gibi sloganların söylenmesi, yere üç hilâl çizilmesi ve yıldızı üzerine bozkurt kafası çizilmiş Türk Bayrağının sallanması, oyunun oynandığı sahnenin arkasında bazı öğrencilerin dövülmesi ve böylece gecenin yönünün değiştirilmesi üzerine davetlilerden bazıları da sesli protestolarda bulunmuşlardır. Bütün bunlar geceyi izlemek üzere salonda bulunan vali ve öbür yetkililerin gözü önünde olmuştur. Sahne arkasında borkurtçular tarafından tartaklanıp dövülen ve gözaltına alınan öğrencilerden 3 — A Sınıfından 828 numaralı Ali Genç, 4 — A Sınıfı 249 numaralı Zeki Özen ve 1 — B 569 numaralı Kamer Eser, karakolda kendilerinin dövüldüğünü söylemektedirler. Bu üç öğrenci, olayla ilgili raporlarında şöyle demektedirler:

«...Bizleri karakola aldılar, burada iki polis memuru olayı duyduktan sonra bize vurmaya başladılar. Nerelisiniz dediler. Tunceli'liyiz dediğimizde, başladılar küfür etmeye: «Ulan burası Rusya mı, Tuncelilerin anasını, avradını, ulan bu Tunceli'lerin 38'deki gibi, stenle kökünü kazımak lâzım.»

«...Camı sıkılan her polis kapıyı açtırıp, tokat attırıyordu ve küfür ediyordu. Daha sonra bizi soyundurdular, sünnetli olup olmadığımıza bakıp (Rus değilmiş bunlar, sünnetli) dediler.»

«...Olay çıkartan öğrencilere ise çay ısmarladılar.»

«...Bir polis: (Türk bayrağını seviyor musun) dedi. Ben de (tabii severim dedim, bizim kanımızla yoğrulmuştur). İnanmadı söylediklerime. (Sizin kanınızı S...yim) dedi. Kendisine emir veren amirine küfrederek, (bana sten vermiyorlar, verseler hepsinin kökünü getiririm) dedi. Pir Sultan olayını sordu. (O zaman bizim neler yapacağımızı, iyi biliyorsunuz) dedi. Daha sonra polis bizim adımızı yazıp, bu işe niye karıştığımızı sordu. Karışmadığımızı söyleyince iki tokat atıp (defolun gidin) dedi. Ben kapıdan çıkarken, başka bir polis beni tekrar içeri aldı. Daha evvel bana hakaret eden polis (bıraksaydın gitseydi. Bak ben onun beline nasıl kurşunları doldururdum, zor değil ya, sonradan kaçarken vurdum derim) dedi».

17.3.1974 pazar günü «komandolar» okulda marşlar söylemişler, kendilerinden olmayan bazı öğrencileri tartaklamışlardır. Okula gelen Vali, Emniyet Müdürü ve Millî Eğitim Müdürü, öğrencileri birbiri ile barıştırmışlar ve hep birlikte İstiklâl Marşı söylenilmiştir.

18.3.1974 pazartesi günü öğle yemeği sırasında Aytün Timurkaynak adlı «bozkurtçu» öğrenci öğrencilere hitaben bir konuşma yapmış ve direğe «bozkurt bayrağı» çekeceklerini söylemiştir. (Bayrak direğine çekilmek istenen ve yıldızı üzerine bozkurt başı yapılan Türk bayrağı kavga sırasında bozkurtçu öğrencilerin elinden alınmış, ilgililere ve basına gösterilmiştir.) Bunun üzerine öğrenciler yemekhanenin önüne toplanmaya başlamışlardır. Burada yemeğe gelen bir kız öğrenciye sataşılmıştır. Bu duruma müdahale eden Mehmet Sarıkaya adındaki öğrenci «bozkurtçu»lar tarafından bıçaklanarak ağır şekilde yaralanmıştır. Hüseyin Bulut adındaki öğrenci durumu okul idaresine haber vermek üzere idare binasına koşmuştur. Bozkurtçular okul idaresinin bulunduğu binaya sopalı, bıçaklı saldırmışlar ve kendilerinden olmayan öğrencileri dövmeye başlamışlardır. Bu sırada okul idaresi Valilikten polis kuvveti istemiştir. Okula gelen Vali ve Millî Eğitim Müdürü olayları yatıştırmak için çalışmışlardır. Fakat bu sırada birçok öğrenci bozkurtçular tarafından dövülmüş, dördü de bıçakla ağır yaralanmıştır. Bu arada iki öğretmen de hırpalanmış ve sinir krizi geçirdikleri için hastahaneye kaldırılmışlardır. Daha sonra okulun yatakhanesini işgal eden saldırgan bozkurtçu öğrencilerin ellerinde, demir sopa, kırık şişe, bıçak ve tabanca bulunmaktadır. Bu öğrenciler yatakhanenin camlarını, kendilerinden olmayan öğrencilerin dolaplarını kırmışlar, radyo, teyp, saat, pikap, kitap gibi eşyalarına elkoymuşlar, duvarlara **«Bozkurtum vur tilkiye, vur kurtulsun Türkiye»** gibi sözler yazmışlardır. Bu sırada yemekhaneye alınan saldırıya uğrayan öğrencilerin bütün ısrarlarına rağmen saldırganların üzerleri aranmamış, adları saptanmamıştır. Daha sonra «bozkurtçu» öğrenciler askerî ve sivil araçlarla Tunceli'den emniyet ve jandarma kuvvetlerinin gözetiminde Elâzığ'a götürülmüşlerdir.

Olayların Tanıkları Anlatıyor:

«Ben Tunceli İlköğretmen Okulu 3 Ed. B sınıfından 686 numaralı öğrenci Hüseyin Bulut. 18.3.1974 Pazartesi günü okulumuzda çıkan olaylarda kırılmış şişe ve sopalarla sadırıya uğrayan öğrenciyim.

«...Bize saldıranlar 30 - 40 kişiydiler. Saldırı esnasında sopalarla vurarak beni yere yıktılar ve üzerime çullandılar. Başımdan yara alıp kan gelince, beni bırakıp gittiler. Kendimden geçmişim. Gözümü hastahanede açtım.»

4 Fen B sınıfı öğrencilerinden Celâl Demirpençe:

«...Ve Mehmet Sarıkaya ismindeki bir arkadaşımız dövülüyordu. Yetiştiğim sırada Sadi Demirel ismindeki bozkurtçu öğrenci bıçağını çekerek Mehmet Sarıkaya'ya sapladı.»

«...Tahminen 500 kişi elinde çeşitli kesici alet, sopa gibi aletlerle bize hücum ettiğini gördüm. Saldırganlar bütün camları kırarak içeri girdiler. Kız arkadaşlarımızı hedef tutuyorlardı. Sözünü ettiğim bu 500 kişi 20 - 25 kişiye hırçınlıkla vuruyorlardı. O sırada 20 - 25 kişi beni aralarına aldılar. Sadi Demirel ismindeki öğrenci üstüme bıçakla saldırdı. «Kızlara saldırın» diyordu. Kurtulma imkanı yoktu. Her taraftan yumruk, sopa, şişe darbelerine hedef oldum. Sadi Demirel elindeki bıçağı kulağıma sapladı.»

4 Ed. A sınıfından Ali Hasan Sevim ile 4 Ed. B

sınıfından Ali Kalsen ;

«... 500 kişilik bir grup üzerimize geldiler. Ellerinde taş, sopa, bıçak, kırık şişelerle saldırdılar. Kavga çıkmış iken Vali ve Jandarma Komutanı cip ve arabaya binip olay yerinden uzaklaştılar.»

«... Yatakhanede arkadaşlarımızın «imdat bizi kurtaran yok mu» diye bağırmalarına rağmen polis bunlara gülüp geçti, gelen askeri kuvvet de yatakhanede dövülen arkadaşlara müdahale etmeyip bizi kordon altına aldılar. Biz kordon altındayken yatakhanede dövülen arkadaşlarımızın haykırışlarını duyuyorduk.»

Olaylar Kamuoyuna Eksik, Yanlış ve Maksatlı Yansıtılıyor :

Çok daha önceden bazı görevlilerce, bazı öğretmenlerce hazırlandığı ortada olan Tunceli Öğretmen Okulu olayları basına ve kamuoyuna eksik, yanlış ve maksatlı olarak yansıtılmıştır. Gerçeklerin ortaya çıkması için olaylar içinde yaralanan ve olayı yakından gören tanıklar, olayla ilgili belgeleri Balıkesir Milletvekili Necati Cebe'ye vermişlerdir. Cebe, tarafından ilgililere ve basına yansıtıldığına göre olayları «bozkurtçu» denen öğrenciler çıkartmışlardır. Bu öğrenciler, belli bir siyasi parti ile yakın ilişkiler içindedirler. Olay sırasında «bozkurtçu» öğrenciler bazı görevlilerce korunmuşlardır. Bunlar üzerinde arama yapılmamıştır.

Bazı sağcı gazeteler, «Nazım Hikmet'e ait **Kurban** adlı oyunun temsil edilmesinin ve solcuların Türk bayrağına hakaret etmelerinin olaylara yol açtığını ileri sürerek kamuoyunu yanıltmaya kalkışmışlardır. Bu tamamiyle yanlış, maksatlı bir yayındır. Bir kere **Kurban** adlı oyun Nazım Hikmet'in değil, Güngör Dilmen Kalyoncu'nundur. Ayrıca bu oyunun Tunceli Öğretmen Okulu öğrencileri tarafından Öğretmen Okullarının 126. yıldönümü dolayısı ile temsil edilmesi, Valilik onayından da geçerek, okul müdürlüğünce kararlaştırılmıştır.

Bayrağa hakaret iddiasına gelince, bu hakaret bizzat «bozkurtçu» öğrenciler tarafından, Türk Bayrağının yıldız kısmına siyah boya ile bozkurt başı resmedilerek yapılmıştır. Yanda bu bayrağın resmi görülmektedir.

Bir başka nokta da şudur : Gerici ve sağcı gazeteler olaya halkın da katıldığını ve solcu öğrencileri desteklediğini yazmışlardır. Bu da gerçeğe tamamiyle aykırıdır. Tunceli Belediye Başkanının başkanlığında, Tunceli'liler adına olaylarla ilgili olarak yapılan 31.2.1974 tarihindeki basın toplantısında da açıklandığı gibi, halk olaylara hiçbir şekilde katılmamış, tahrik ve tertiplere alet olmamıştır.

Bazı çevreler ve bazı yayın organları ve hatta bazı ilgililer olayı bir «sağ-sol çatışması» şeklinde göstermeye kalkışmışlardır. Bu da gerçeğe tamamiyle aykırıdır. Tunceli İlköğretmen Okulunda toplam 887 öğrencinin 600 den fazlası bozkurtçudur. Bunlar tarafından saldırıya uğrayan öğrencilerin sayısı ise 50 civarındadır. Bu durum da göstermektedir ki ortada bir «sağ-sol çatışması» değil, önceden planlanmış ve tertiplenmiş bir komando saldırısı vardır.

OLAYLARA DOĞRU TEŞHİS KOYALIM

(Baştarafı Sayfa 1 de)

16 Mart 1974 günü öğretmen okullarının yıldönümünü kutlamak üzere Tunceli'de yapılan toplantı il yetkililerinin gözleri önünde, kendilerine bozkurtlar adını veren bu öğrenci grupları tarafından basılmış, dağıtılmış, öğretmen okulu öğretmenleri ve üyemiz öğretmenler döğülmüş ağır yaralı öğrenciler hastahaneye kaldırılmıştır.

Tahrikler tek taraftan gelmektedir. Bu olaylara sağ - sol çatışması gibi yanlış teşhisler koymak olayların gerçek yönünü kamu oyundan saklamak ve tahrikçilerin ekmeğine yağ sürmekten başka bir şeye yaramıyacaktır. Sağcı komando tahriklerinin, Atatürkçü, devrimci öğrencileri daha çok zor durumlara düşürmesi beklenmeden olaylara doğru teşhis konularak gereken etkili tedbirlerin alınmasını huzur ve barışın sağlanması yönünden zorunlu görmekteyiz.

Ali BOZKURT
TÖB — DER Genel Başkanı

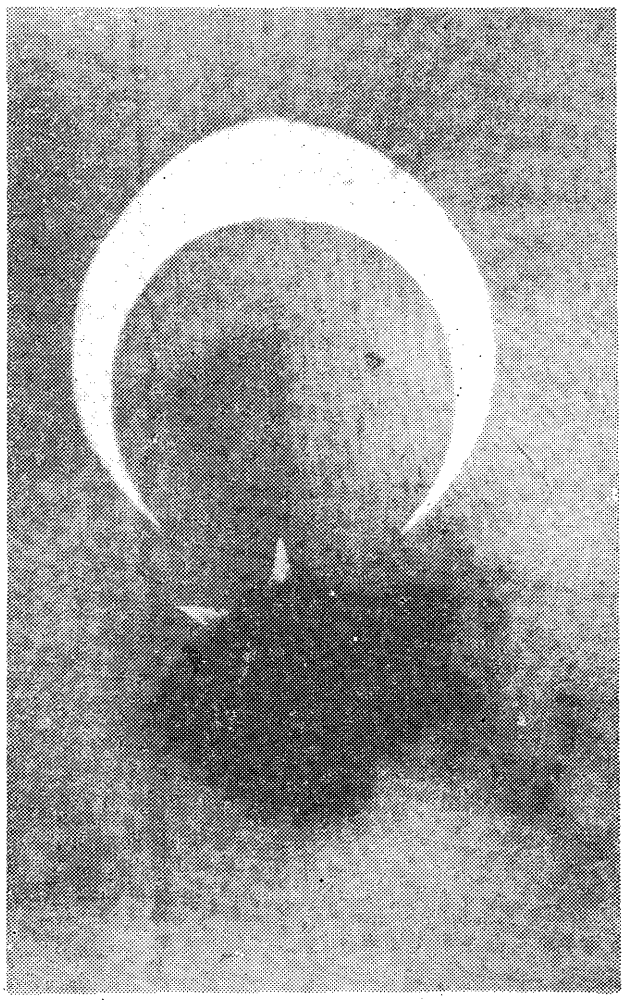

OLAYLARA YOL AÇAN BAYRAK

DÖNÜŞ

iki elin...
demiştin,
kandaydı
geldim.

demir ökçelerin karanlık uğultusu
kulaklarımda...
su dolu hücrelerden, ve
namlunun ucundan bakarak faşizme
geldim.

yiğitler bıraktım taş odalarda,
dağ yollarında, ip uçlarında.
kan kustum
düşmandan gizli, ve
dostlardan saklayarak.
ölenler öldü
«kalan sağlar» la
geldim.

devrimin soluğu boğazımda.
demir kapılar erittim nefesimle, ve
nice zincirler kırdım.
gözyaşıyla değil, yaralarımla
geldim.

Atina'lı Agis'ten yürek
Spartaküs'ten soluk aldım.
geçmişin deneyi, şimdinin doğurganlığıyla
sökülmüş prangalar
kırılmış kelepçeler
dost yüreklerin sıcaklığıyla
geldim.

yeni yıllar yaratmaya,
aydınlık yollar kavşağına
bilincimle, bilenmiş umudumla
dostlarla elele
geldim.

Mehmet ARICAN

BİZE GELEN YAYINLAR

GEÇEN ZAMAN — NEFES ALMAK
Bütün Şiirleri
Ziya Osman SABA
10 TL.

EN GÜZEL TÜRK FIKRALARI
Hazırlıyan Muzaffer REŞİT
10 TL.

EKONOMİK SİSTEMLER
Jozef LAJUGIE
10 TL.

KORKUNÇ YÜZLER
H.G. KONSALIK
Roman 20 TL.

KONTR — GERİLLA
Kemal Yücel
466 Sayfa 25 TL.
İsteme Adresi : Yar Yayınları P.K. 37 **İSTANBUL**

AĞIT YOK
Tekin Sönmez
İsteme Adresi : P.K. 118 Sirkeci — İSTANBUL

Varlık Yayınları
BABALAR ve OĞULLAR
İvan TURGUYEV
Roman 15 TL.

CİNSEL İLİŞKİLER TARİHİ
Dr. Andre Morali DANİNOS
10 TL.

TÖB — DER
Sahibi : Ali Bozkurt
Yazı İşleri Md. : Musa Uysal
Adres : G. Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 - 12 ANKARA
Tel : 25 14 52 - 17 49 27
Abone : Yıllık 20 TL. 6 Aylık 10 TL.
Dış Ülkeler : Yıllık 50 TL.
Fiyatı : 1 TL.

ŞARK MATBAASI ANKARA — 1973

Sayın : .....